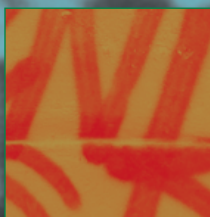

Kulturně společenský **časopis**
2016 • 8 na internetu

DOBŘÁ ADRESA

Z obsahu

Šťastná

Kučera

Šofar

Marvan

Ronisová

Obsah:

Michael Phelps

Z antikvariátních banánovek – Sibiřské písně Petra Bezpráva (4)

Jakub Šofar: **Nemůžeš dělat něco jinýho než furt jenom číst? (8)**

Vladimír Novotný: **Jak se přežívalo v Husákově státě (10)**
Nalezeno v knize (12)

Sportu zdar! (13)

Tomuhle už Zátopek neutek (16)

Paavo Nurmi

Nakladatelství Academia doporučuje – Dana a Emil Zátopkovi: Náš život pod pěti kruhy (18)

Radim Kopáč a Pavel Sojka: **PUNK je mrtvý – a kdo ne? (20)**

Moldánky aneb Nové nakladatelství... (24)

Filip Gülsen: **Láska už není, co nikdy nebyla (26)**

Wagner a Liszt v Piešťanech (28)

Anketa mezi laureáty Ceny Susanny Roth (30)

Carl Lewis

Ivo Fencel: **Případ okounějícího suchoplavce (34)**

Anna Brikciusová: **Výhružné šepoty (36)**

Čeněk Pořízek: **Propouštěcí zpráva (37)**

Vojtěch Šarše: **Bezmocnosti II (40)**

Jan Alibista: **Zed' pro dva (ukázka z rukopisu novely) (43)**

Sawao Kató

Michal Šanda: **Jónské ostrovy (50)**

Štěpán Kučera: **Vnitřní strana Bělehradu (58)**

Klára Kadlecová: **Nesebar (64)**

Silvia Ronisová: **Irsko (66)**

Lukáš Marvan: **Laos (70)**

Denisa Šťastná: **Gruzie (76)**

Dobrá adresa: **Kyjov (82)**

Jakub Šofar: **Z Vietnamu (V) (86)**

Na titulní stránce: Emil Zátopek (k článkům na str. 16 a 18)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 8, rok 2016, ročník 17. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Michal Šanda. Redakce: Václav Dvořák, Štefan Švec, Jakub Tayari, Martin Vokurka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakcí nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafín a FirstNet, a. s. Časopis je excerpcován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR. ISSN 1804-963X

**SYSTÉM NAVIGACE:
KLEPNĚTE!**

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

V srpnovém čísle Dobré adresy převládají dvě témata. Je léto, proto logicky je tím prvním prázdninové cestování. Bulharsko, Srbsko, Řecko, Irsko, Vietnam, Laos, Gruzie.

Sportovci budou v nadcházejících dnech cestovat ještě dál, a sice do Rio de Janeira. Druhým tématem je Olympiáda a konkrétně Emil Zátopek.

Nezapomeňte, že není důležité zúčastnit se, ale zvítězit!

Michal Šanda

Nahotvů Foto- aktu- alita

Graffiti Angel

Foto Michal Šanda

Z antikvariátních banánovek

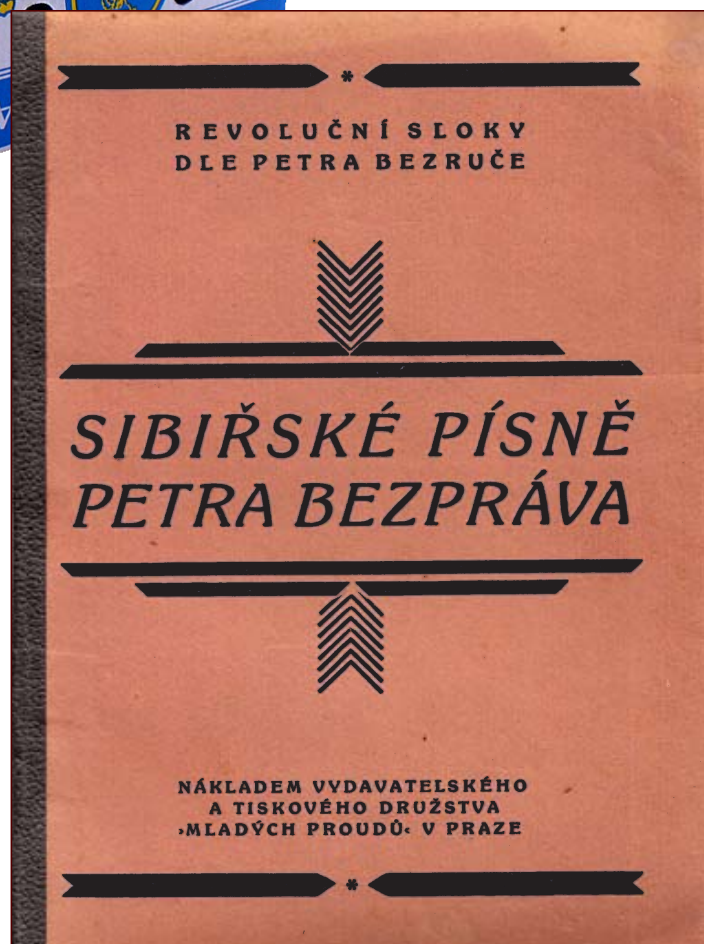
M
ichael P

hel

ps

Sibiřské písně
Petra Bezpráva
spodtitulem
Revoluční sloky
podle Petra Bezruče
vyšly roku 1919 ve
Vladivostoku
v nakladatelství

Zastupitel na Gornostriji. V roce

1921 je znovu vydalo pražské Vydavatelské a tiskové družstvo Mladé proudy. Národní knihovna připisuje autorství sbírky J. Lounskému. O něm se nic bližšího vypátrat nepodařilo. Podplukovník Miloš Géro, ve skutečnosti Miloš Žák, se narodil roku 1891. Otec Dr. Rudolf Žák byl známým advokátem v Blansku. Vrakousko-uherské armádě Miloš Žák absolvoval jednoroční dobrovolnickou školu. Válečná doba vrakousko-uherské armádě se mu počítala od 26. 7. 1914 do 30. 6. 1917.

Sibiřské písně Petra Bezpráva

Zajat byl jako nadporučík c. a k. pěšího pluku č. 78 dne 1. 7. 1917 a okamžitě se přihlásil do čs. vojska.

Do činné služby byl zařazen v srpnu 1917 u 5. střeleckého pluku. Od 8. srpna byl pak zařazen do služby u 5. střeleckého pluku čs. vojska na Rusi. Prošel školením v Borispolu, kde se stal posléze instruktorem úderné taktiky. V listopadu 1917 byl odvelen jako velitel 3. úderné roty k 7. střeleckému pluku. Pověřen byl velením vlaku štábu 2. čs. divize, v němž cestovali členové odbočky Národní rady na Rusi. Podílel se významnou měrou na dobytí Petropavlovsk a Trojicku. V bojích u Kuzina a Chrompiku byl těžce raněn střepinami. Ještě doléčený se stal velitelem obrany Jekatěrinburgu. Dne 8. 7. 1918 povýšen na podplukovníka a stal se velitelem 4. střeleckého pluku Prokopa Velikého. Jmenováním ze 13. března 1919 byl určen náčelníkem štábu 1. střelecké divize

¶

*„Tak jak to táhne zvonných rév,
tak hoří ta ohnivá slovácká krv.“*

Virkutském „výchovném“ táboře
muzika jásavě hude.
Smutno dřív bývalo v Glaskově,*
dnes veselo v Glaskově bude.

Na dvoře Slováků rota.
K Tajšetu na jatka chtěli je hnáti.
Nepůjdou! Na Glaskov přišli dnes
sjezdoví delegáti.

Ztepilí šuhaji vedli je
se čtvrtým Prokopa Holého plukem.
Slováci kdo zradí vás,
zahyne na místě vašeho svědomí lukem!

* Glaskov, část města Irkutsk, kasárna slovenského pluku.

¶¶

„My nevíme o pánu žádném...“

Světla zhasla v Glaskově
za hvězdou mrak kryje hvězdu.
Umlčeli delegáty
vojenského sjezdu...

Irkutsk nemá policajtů?
Jdi, Slováčku, hlídej spící!
Z Moskvy mají miliony,
jsou tam židi, bolševici...

Cože, sketo!? Slovák drábem?
Panským zpil ses vínem?!
Než by Slovák čest zaprodal,
tož raději zhyne!

„...smutně tu stojí a vzdychá
zapadlá panská ta pycha.“

Vtemných lesích na Urale,
kde se kope ruda drahá,
bohaté a krásné město –
ruská Praha.

Nedávno tam ještě auta řvala
zministerstva našich pánů,
nedávno tam ještě zněla knuta
českých atamanů.
Nedávno tam ještě vložích
naše šlechta flirtovala,
nedávno tam bolševická luza
se židy a vlastizrádci umírala.
Nedávno tam stříbrem, zlatem zvonil
Sudjakových palác* vranní šero,
nedávno kde na hostinách
tancoval a hýřil podplukovník Miloš Géro.

A dnes Lenin pánem na Urale.
Na ulicích ruské Prahy
vítězstvím zříš jásaající
naše vrahy.
Tam kde kdysi auta
ministerských mocipánů,
dnes řve rudý národ:
„Smrt režimu českých atamanů!“
V ložích naši šlechty
pustá tma a černá.
Na frontách se bije
massa Moskvě věrná.
Sudjakových palác beze světél,
rozbitá okna, dům teskný a chudý,
nad vysokým balkonem
vlaje prapor rudý...

Dočkám, tož dočkám se jedenkrát,
abych se zasmál vranní šero,
až také dotančí, dohýří
podplukovník Miloš Géro?

* Dům boháče Sudjakova vJekatěrinburgu byl střediskem naší vojenské i politické hierarchie.

a konečně náčelníkem štábu celého čs.
předvoje na Sibiři. Měl výrazný podíl na
porážce atamana Semjonova a na zajištění
bajkalských tunelů na Magistrále pro naše
vojsko. Rusko opustil v únoru 1920 jako velitel

18. lodního transportu na lodi Sheridan.

Za svou službu byl vyznamenán
Československým válečným křížem,
francouzským válečným křížem spalmou Croix
de Guerre, Válečným záslužným křížem,
Řádem Sokola, Řádem Sv. Sávy, Medailí
vítězství atd.

Za okupace se zapojil do činnosti Obrany
národa, 15. 5. 1943 byl zatčen gestapem
v souvislosti s procesem proti generálům
Bílému a Eliášovi. Prošel řadou vězení, až po
koncentrační tábor ve Flössenburku. Po
třítydenním pochodu smrti jej 4. 5. 1945
osvobodily americké jednotky
u Heiligenkreuzu v Bavorech.
Po komunistickém puči byl 11. 9. 1948
obviněn, že na schůzi Národně socialistické
strany kritizoval své penzionování

a současně s tím
vyzradil jména a funkce,
čímž prozradil
utajované skutečnosti.
Za zločin vojenské
zrady byl odsouzen do
vězení na jeden rok
nepodmíněně se
zostřením jednou týdně
tvrdým ložem.
V roce 1968 byl generál
Miloš Žák rehabilitován.
Tento statečný muž
zemřel 16. 5. 1970
v Praze.
Důvod, proč byl
očerňován
vpamfletických
Sibiřských písních
Petra Bezpráva,
zůstane
pravděpodobně navždy
nejasný.

„Tam v mojí vlasti je velký pán...“

Sibiřské legie vrací se v Prahu
z velkých dnů největší volného lidu.
Za okamžik ten zmíraly
bez štěstí, klidu
životy chtěly dát
v daleké cestě minutu pro tu...
Co bylo prolito
krve a potu.

Kdo že to včele jich vnádherném šatu
stříbrnou ostruhou komoně bodá?
Kdo že to vpýše vblýskavém zlatu?
Caesar si sarmádou vždy ruku podá.
Kdo že to z Sibiře legie vede?
Komu to lstivý zrak plane všero?
Čí se to bledá tvář zpupností chvěje?
Kdo jiný, než markýz Géro.

Z Blanska je jeho rod.
Továrny velké vkraji má mojem.
Když otec bohatne,
proč by syn nebohat bojem?

„Tak jen tak jsem zpíval málo,
by se nám to umíralo
líp za hudby...“

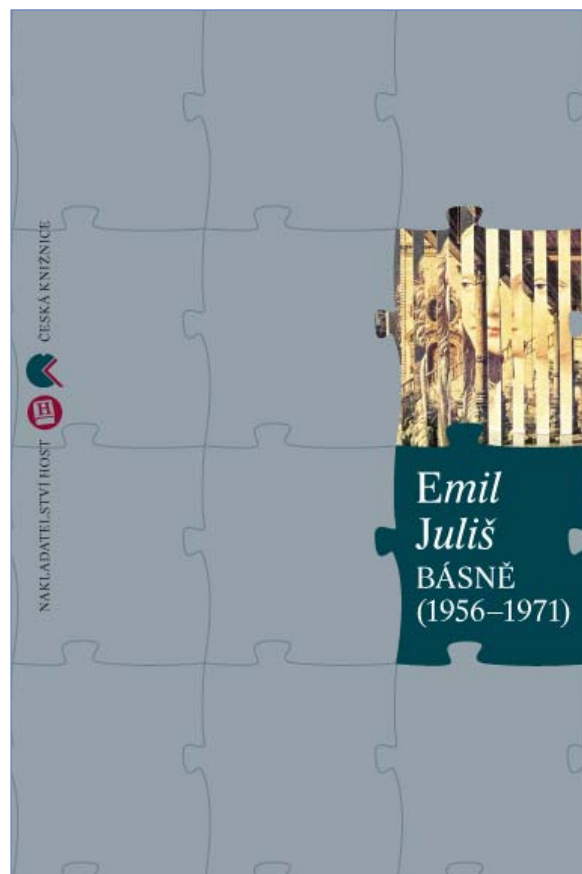
V Omsku musí míti
Janin šestý pluk,
aby tam nedělal
Lenin velký hluk.
Drakón má své špicly,
markýz Géro štáb,
delegáty hlídá
za drábem ctný dráb.

Proto nám, jež na Sibiři
pohřbívací za živa,
Petr Bezpráv umíráčkem
ještě sledně zazpívá.
Proto my, jimž za hrob černý
za živa dán Gornostaj
spili jsme se hořkou kletbou.
Hraj nám, Petře, hraj, jen hraj!

Připravil
Michal Šanda

Nemůžeš dělat než furt

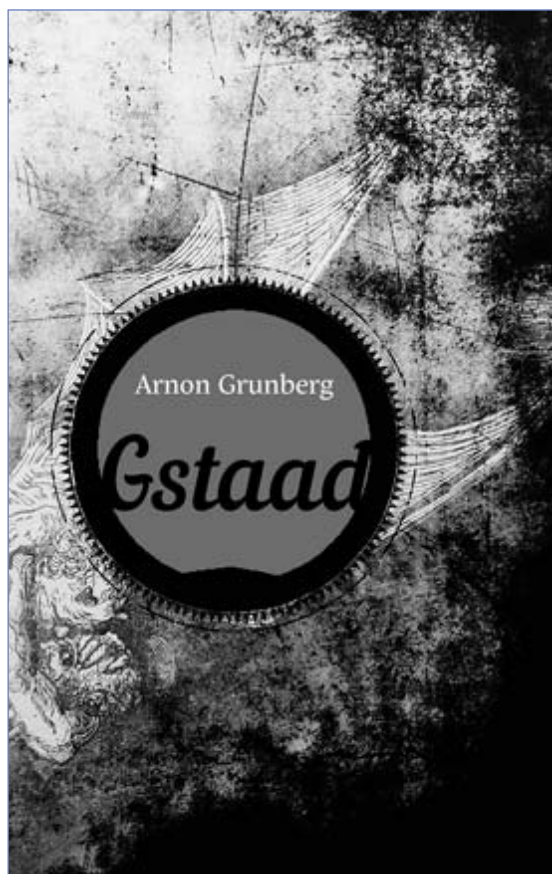
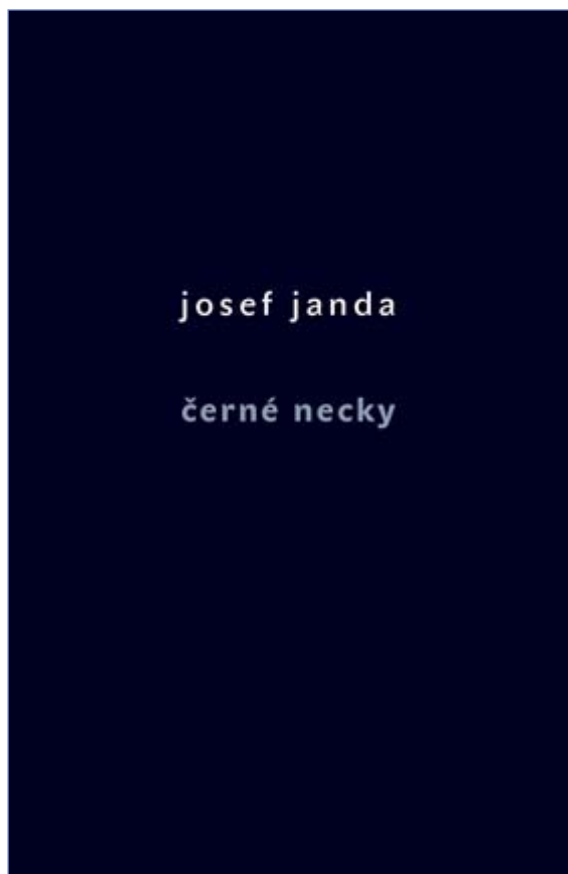

Jentokrát dvakrát básničky (i když Janda, to je prozaik převlečený za básníka) a jednou próza, která teda má koule. Další text, který prošel českomoravskou krajinou téměř bez toho, aby ji zachytily kritické radary Brouků Pytlíků a dalších mrkavých čeledí. Jestli mě v devadesátých letech nejvíc „dostalo“ *Americké psycho* Breta Eastona Ellise, které mimochodem přeložil nějaký Martin Konvička (ne že bych chtěl hledat souvislosti a čarovat z kávových sedlin, ale nějak tohle „psycho“ se jménem překladatele sedí jak sametka v oválu toalety), pak *Gstaad* je pro mě něčím podobným pro druhou dekádu století současného. „Pekněj humus!“ Ale bez humusu by nic nerostlo, to literaturu potřebuje. Střídat laskavý humor s texty, ze kterých se vám chce blít. Protože takový jsme. Upozornění: Blijte laskavě do mísy, ne okolo. O to asi teď jde nejvíc.

V šedesátých letech 20. století byla česká experimentální tvorba ve světě nepřehlédnutelná a považte, i literární kritika si toho byla vědoma (dnes to nezajímá téměř nikoho). Kolář, Hiršal, Novák... A také samozřejmě Emil Juliš (1920–2006), básník a výtvarník, vždy spojený se severními Čechami. Šest jeho sbírek (*Progresivní nepohoda*, *Pohledná poezie*, *Krajina her*, *Pod kroky dýmů*, *Vědomí možnosti* a *Nová země*) vyšlo ve velice krátkém úseku 1965–1971, ale ta poslední už putovala do stoupy a dostala se ke čtenářům až v roce 1992. Autorův princip „systémově řízeného textu“, litanické vrstvení, vybízející ke čtenářově spolupráci, patří k přínosům (a pokladům) české literatury (*s tváří konečnosti budeme přesto hledat rozlišení a s tváří rozlišení budeme si přesto vědomi možnosti*; *Tvář*, sb. *Vědomí možnosti*). Čas Emila Juliše, na rozdíl od mnoha jiných, ještě přijde. Pečlivě připravené vydání v edici Česká knižnice.

Emil Juliš: Básně (1956–1971) (Host)

něco jinýho jenom číst?

Chcete-li mít dobrou náladu, dejte si ráno pár stránky z Jandy! Tak by mohla znít kýčovitá reklama na novou sbírku surrealistického básníka Josefa Jandy (1950). A většina čtenářů, z těch mála, kteří ještě poezii (a českou poezii zvlášť) čtou, by mohla nabýt dojmu, že půjde o nějakou řachandu, o literární *Babovřesky* nebo *Kameňáky*. Z přemíry oduševnělého básnění, řešícího základní filozofické otázky, z poetiky strnulé jako sfinxa, zapomínáme na smutně veselou, absurdně satirickou podobu básnické tvorby, která nám pomáhá vrátit se z výšin na zem a nezbláznit se z toho všeho kolem nás. A Janda tohle umí. *Prý je to feministka / Žena v mužném čísle / Aktivní aktivista / Ještě neumí číst / Ale už napsal paměti / Je to úplná bomba / Dám vám jednu dobrou radu / Zadarmo / Nevěřte nikomu komu už rostou zuby* (Dobrá rada).

Možná nejkontroverznější román, který byl v poslední době přeložen do českého jazyka. Je morálka jenom předsudkem? Je „naše“ morálka jen perverze zabalená do krásného papíru s neodolatelnou mašličkou? Freud dotažený do úplného konce, Freud doslovný... *Není nic hroznějšího než blízkost druhého. A zároveň není nic žádoucnějšího. Smrt nepovažuji za zrušení já, konec já, nebo zůstaneme-li skromní, za zrušení materiálního, a tak nahraditelného těla. To jsou všechno plky. Smrt je nemožnost udržet blízkost toho druhého. Tu strašlivou, zločinnou blízkost, jíž začíná a končí každý požitek.*

Arnon Grunberg: Gstaad (Přeložila Veronika ter Harmsel Havlíková. Dybbuk)

Josef Janda: Černé necky (Dybbuk)

Jakub Šofar

Jak se přežívalo v Husákově státě

Literární region bývá opomíjen; co nevyjde v česko-moravsko-slezských metropolích, jako kdyby bylo nebylo žilo nežilo. Arciže: někdy je opomíjen právem, jindy přece jen neprávem. Také se občas může stát, že na knižní novinky vydávané v regionu máme (rozuměj čtenářská a kritická veřejnost) přísnější metr než na ty, které přišly na svět na předměstích či na periferiích metropolí. Některé si nic jiného než příkrý odsudek nezaslouží, k jiným bychom však měli či mohli přistupovat o poznání ohleduplněji. A naopak: kdyby kupříkladu... dejme tomu David Zábranský vydal svůj veleobširný nový román namátkou... dejme tomu v Liberci, nejspíše po něm žádný kritický pes ani neštěkl. Nebo si jen mírně hafnul. Nestálo by mu to za to, tudíž by ohrnul svůj kritický psí nos.

Z tohoto pohledu, aniž máme v úmyslu počínat si jako advocatus diaboli nebo advocatus angeli, je záhodno pojednat méně zaujatě a předpojatě o knize, která vyšla zrovna v Liberci – totiž o novém románu libereckého prozaika Otty Hejnice *Sifon, Venda a jejich lásky*. Neboli o románu, na němž recenzent Pavel Janoušek nenechal v Tvaru (2015, č. 19) takřkajíc ani nitku suchou. Pozor, předem avizujeme, že nejde o žádné veledílo či arcidílo (byť nám to může být natotata předhazováno), ani v nejmenším netvrdíme, že Hejnic (nar. 1945)

měl dostat Státní cenu za literaturu nebo Cenu Jaroslava Seiferta nebo obojí zároveň, nikterak nemáme v úmyslu jeho prózu neúměrně vychvalovat nebo přechvalovat, leč určitá „obrana příchozích“ je přesto na místě. Zmíněný Pavel Janoušek (dále též: PJ) totiž inkriminovanou románovou výpověď především tematicky neutěšeně „kádruje“. Charakterizuje autorovu knihu jako typický normalizační román, svou recenzi začíná uštěpačným voláním: „Vítejte v normalizaci!“ – a pak už se jeho kádrovácké verdikty jen hrnou a hrnou.

Pohříchu hned zkraje zmíněného recenzního pojednání je Hejnicova kniha v podání PJ s nezastřeným despektem, česky řečeno se zjevnou štitivostí nabízena všem, kdo „dodnes nedají dopustit na tehdejší společenskou a duchovní atmosféru“ (čili tzv. normalizačního období). Naprostý nesmysl! Možná dokonce jde o literárně žalovatelný kritický nesmysl. Částečné, vskutku jen částečné vysvětlení tkví pravděpodobně i v tom, že recenzent, jak sám povýšeně přiznává, dočítal knihu jen s vypětím všech sil a pouze za cenu přeskakování redundantního textu: nuže, to už je do určité míry daleko věcnější estetický soud. Tady dochází i na literární parametry, o to víc však máme důvod se tázat, co všechno stále více vysílený PJ při četbě přeskočil a co všechno mu při tomto nepochybně namá-

havém přeskokování mohlo ujít? Nicméně v recenzi horlí jak horlivec našich hor, byt' horlí z výsostných a vysokých hor pražských, tyčících se až ke stropu ve vševědoucích akademických kuloárech. Namoutě, v pražské nebeské mlze si servítky nebere.

Například až neslitovně vyčítá Hejnicovi údajně „normalizačnímu“ románu, že se osměluje (totiž jeho pisatel) – prý naprosto stejně jako knihy vydávané v šedých či šedivých či ještě šedivějších sedmdesátých a osmdesátých letech – jednak líčit „typicky normalizační bezčasí“, jednak je popisovat či přibližovat způsobem, v němž postavy nebo protagonisté (prý z bezpečnostních důvodů, rozuměj kvůli všudypřítomné cenzuře a ještě všudypřítomnější autocenzuře) jsou „zbaveni jakýchkoli podstatných vazeb na sociální kontext“ a jsou zároveň „izolováni do bezpečných hranic čistě soukromého života“. Co to znamená? To, že podle recenzenta Hejnic stejně jako normalizační literáti není ochoten „riskovat průnik pod jevový povrch reality a pokusit se o náročnější myšlenkovou reflexi přítomnosti“, což by jim nedejbože mohlo „rozrušit jejich vlastní pohodlné myšlenkové, fabulační a narativní stereotypy“. A co je nejhorší: naprosto zapovězeny jsou podle PJ v tomto způsobu psaní jakékoli úvahy a soudy politické. Tumaš čerte kropáč, v daném případě spíše krumpáč.

To vše bude pravda pravdoucí, neboť vševědoucí akademik PJ se nikdy nemýlí, mýlit se ani nemůže, a pokud si na okamžik pouhý připustí, že se možná mýlí, potom se mýlí: nemýlí se. Nechme ho žít v jeho průnicích pod jevových površích reality a v podobných kliše a frázích, v nichž je tak neomylný a bezpečný. Hejnicovi uštědřil různou kritickou lekci, že i když spisovatel píše o zapadlém koutě v severočeském pohraničí „za Husáka“, nesmí se nezmínit především o Helsinkách, o Chartě 77, o Plastících, o VONS, o undergroundu, o Josefu Škvoreckém v Torontu, o Svobodné Evropě, o Edici Petlice, o písničkářích, o přestrojce

a Gorbačovovi, o zvonění klíči a při reflexi současné přítomnosti (neboť v románu vkročíme i do ponormalizačních časů) též něco o Klausově napojení na KGB nebo o Babišistánu. Ruku na srdce: copak se to všechno neodehrálo, ba přímo neubulalo v onom zapadlém koutě, copak se tam dělo něco jiného? (Mimochodem: Přijel se mne v listopadu nebo v prosinci 1989 zeptat učitel češtiny z Liberecka, kdo je ten Havel, kde se tady vzal? – běda, kdyby si něco takového Hejnic troufl vepsat do svého „normalizačního“ románu, ten by od PJ dostal po hlavě! pozn. VN) Leč i kdyby v tamních příhraničních končinách panovalo, vládlo a triumfovalo to nejnesnesitelnější normalizační bezčasí, nepišme o tom! O tom se nepíše. To není zajímavé. Hrozí, že by pak nastal žádný průnik pod jevový povrch reality.

Nepochybně se pod „jevový povrch“ dá pronikat i neuvěřitelně povrchně, s mnoha lacinými, mnohdy o to líbivějšími efekty, tzv. genír na to mají podlaháři, leč co regionální prozaik? Ano, s větším i menším zdarem zápolí v románu se svými vypravěčskými stereotypy, nese-psal však politický nebo ideologický pamflet demaskující tzv. normalizaci, zato přichází s něčím mnohem složitějším a v podstatě i tragičtějším: s žádnou přímočarou prolisťopadovou agitkou, nýbrž s románem o tom, „jak v tomhle Husákově státě přežít?“ (s. 138), když s výjimkou několika statečných bezmocných se v něm obecně vzato dlouho nic jiného než „přežít“ nedalo? Hejnicovi hrdinové (paradoxně nejenom titulní Sifon a Venda, leč i jejich neméně tápající a ještě víc hledající milostné partnerky) nejsou žádnými zapadlými vlastenci minulého režimu: jejich životním mikrokolbištěm jsou jednou vesnické tancovačky, podruhé klientela blízkých „ženských“ lázní. A co se děje během jejich uplývajícího života, v němž rok za rokem „plavou v konejšivém pivním moři“? Bezradně přihlížejí masovému ženění po vojně, tomu, jak nakonec všichni přebírají, co už

nikdo nechce, neboť nic jiného ani není k mání, či jak se ze známých holek stávají po rozvedech a rozchodech holky alkoholu nebo v horších čili „úspěšnějších“ případech (předlistopadové) zmacatělé spolumajitelky baráků. Ano, životem Sifona a Vendy se mihnou i dívčí víly nebo „dekadentní andílci“ na vozíčku: vskutku pouze mihnou.

Románu Otty Hejnice se dá vytýkat zjevná kompoziční polotovarovost, jakož i určitá stereotypnost jazykových promluv (když už je v něm takové množství milostných scén a vůbec líčení traumatizovaných partnerských vztahů. Některé by mohly být „milostnější“ čili citlivěji stylisticky zpracované), zůstaňme však u žánrového určení, poněvadž to je klíč (dokonce dvojí klíč) k autorovu vyprávění: předně je to výrazný sociální román, zřetelně neorealisticky laděný, jiným termínem řečeno sociografický, reflektující nikoli pražské politické pozlátko, ale situaci lidí („divokých včel“, povězte s Bohdanem Slámou) žijících svou osamělostí mezi jinými osamělými osamělci. Vazeb na sociální kontext je v této knize nadmíru, takže o ničem jiném než o (také) sociálním románu mluvit nelze, nemáme-li klapky na očích. Nejen to: Otto Hejnic se pokusil i o nezanedbatelný román generační. Proto v něm mají takový význam sošné postavy matek obou titulních protagonistů. Proto se tato generace u něho ocitá jakoby v slepé uličce a v ní také žel končí. Je to také románové svědectví o neprůbojném vesnickém romantikovi a idealistovi s přezdívkou Sifon, který „chtěl vylétnout nad všednost, ale pak zase padal rovnou na hubu“. Škoda, že Pavel Janoušek tuto nádhernou, více než výmluvnou sentenci při četbě nejspíše přeskočil.

Vladimír Novotný

(Otto Hejnic: Sifon, Venda a jejich lásky. Dr. Eva Koudelková – Nakladatelství Bor, Liberec 2015)

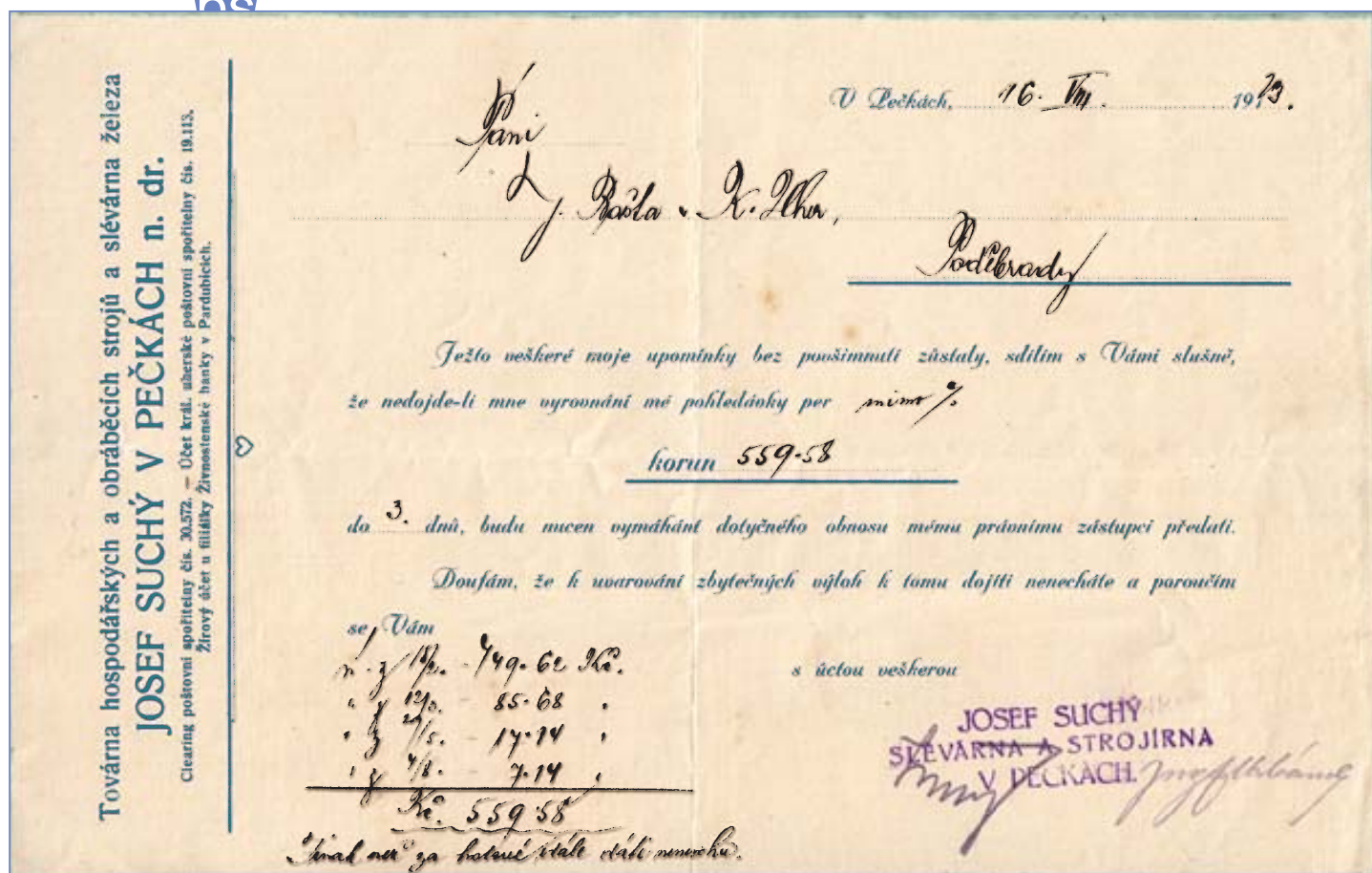
M
icha
el P

hel

ns

Nalezeno v knize

Slévárnou a strojírnou založil v Chvalovické ulici Josef Suchý roku 1893. Vyráběla hospodářské a obráběcí stroje a nějaký čas také velocipedy. Suchý byl v Pečkách radním, syn jeho Ladislav starostou ve válečných letech 1913–1919. Roku 1921 továrna vyhořela, Ladislav Suchý se při požáru nachladl a zemřel. Závod po něm převzal jeho jediný syn Lubor Suchý, který s matkou Annou závod dále řídil. Firma i pak měla velmi bohatý vývoz do zahraničí, Ruska, Rumunska a Bulharska. V roce 1948 byl podnik zestátněn.

Sportu zdar!

Centrum současného umění DOX

24. 6.–10. 10. 2016

Když se před 120 lety v Aténách uskutečnily první novodobé olympijské hry, chtěl jejich zakladatel, baron Pierre de Coubertin, navázat na tradici antických olympijských her nejen soutěžením ve sportovních disciplínách, ale také spojením sportu a umění. V programu sedmi letních her mezi lety 1912 a 1948 byly dokonce umělecké soutěže, v nichž umělci „soutperili“ v kategoriích architektura, literatura, hudba, malířství a sochařství.

Sport sice inspiruje už od pradávna, ale až ve dvacátém a jednadvacátém století se stal fenoménem, jímž se zabývala celá řada významných českých umělců od Kamila Lhotáka, Bohumíra Matala,

Jiřího Koláře přes Michaela Rittsteina, Jaroslava Rónu až po Františka Skálu či Krištofa Kinteru.

Výstava Sportu zdar! představuje na ploše 1230m² díla se sportovní tematikou šedesáti českých umělců z období od roku 1945 do současnosti. Vedle maleb a soch jsou na ní zastoupeny také instalace, koláže a kresby známých i méně známých tvůrců.

Expozice probíhá v době konání XXXI. Letních olympijských her v Riu de Janeiru s podporou Českého olympijského výboru.

Projekt je volně inspirován knihou Sport je umění autora Petra Volfa.

Kurátoři: Petr Volf, Leoš Válka

Sportu zdar plakát

Nahoře vlevo:
Tomáš Cisařovský, Skok,
2007, olej na plátně

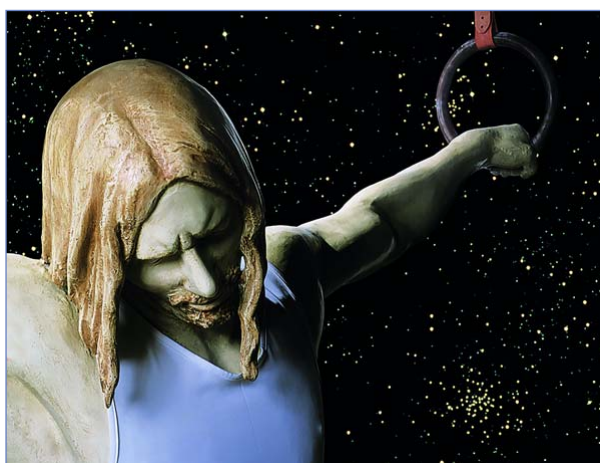
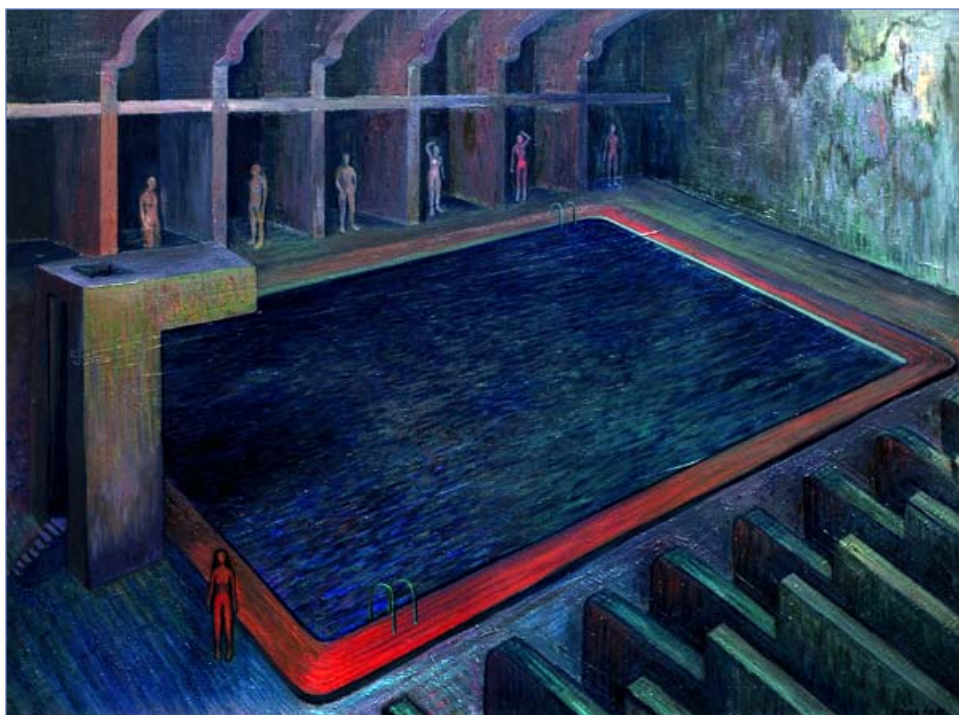
Nahoře vpravo:
Michael Rittstein, Plachty
(z cyklu Sportovní epopej),
2012, akryl na plátně

Vpravo:
Jaroslav Róna, Bazén,
2008, olej na plátně

Dole vlevo:
Kamera Skura a Kunst-fu,
Superstart,
2003, instalace

Dole vpravo:
Jiří Kolář, Na kladině –
Olympiáda Mnichov,
1972, koláž – roláž

Na protější straně:
foto Jan Slavík, 2016 (c)

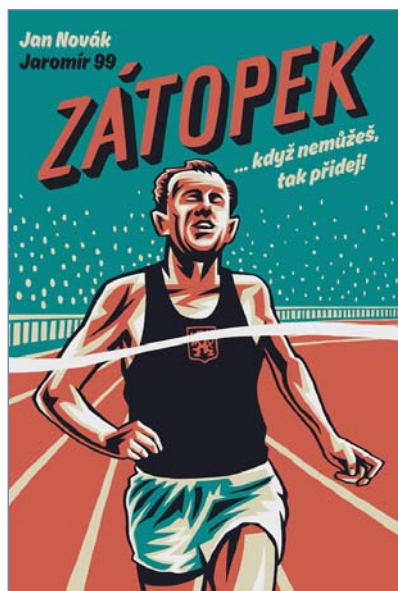
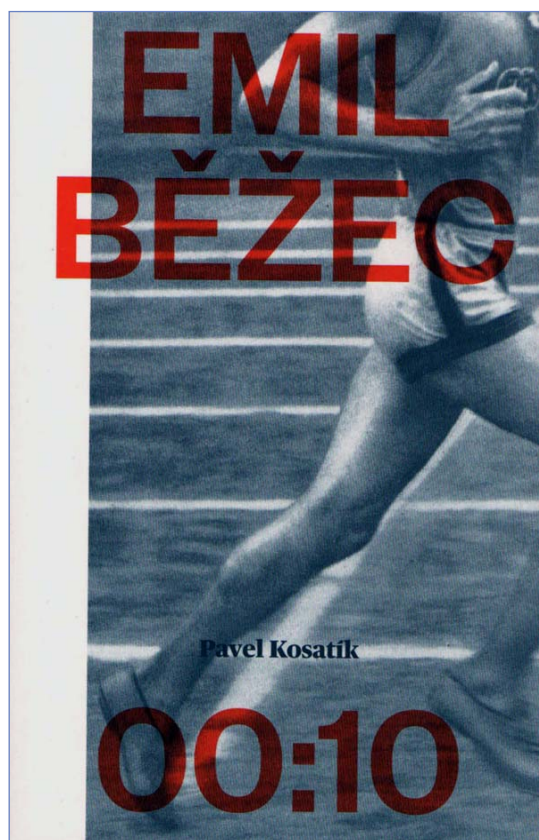

Tomuhle už Zátopek neutek

Premiéra: 2016

Zátopek (2016)

Česká republika
 Německo
 Finsko

Žánry: Drama, Sportovní, Životopisný

Motto: Film o jednom z největších atletů všech dob.

Obsah: Film o největším sportovci v historii Československa a o jednom z největších sportovců světa všech dob. David Ondříček, režisér: „Chtěl bych natočit film, více »

Režie: [David Ondříček](#)

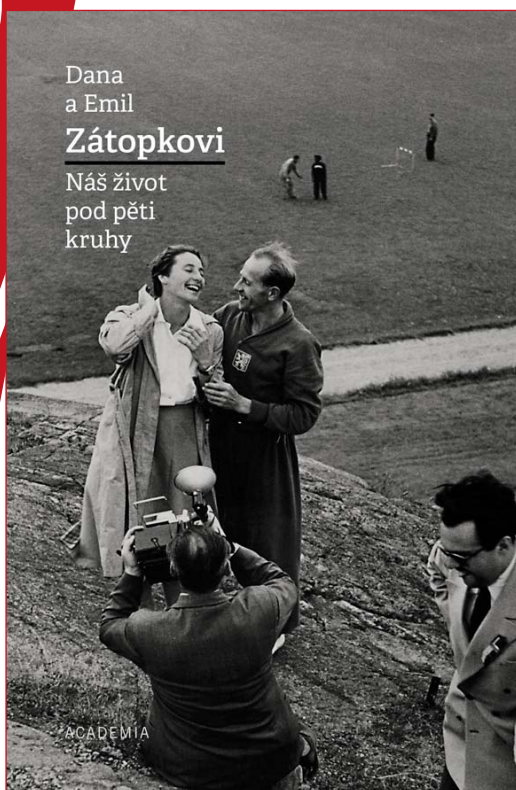
Scénář: [Jan P. Muchow](#) [David Ondříček](#)

Herci: [Václav Neuzil \(II\)](#) [Martha Issová](#) ...

[úpravy](#)

Nakladatelství Academia doporučuje

Dana a Emil Zátopkovi: Náš život pod pěti kruhy

Londýn 1948 – XIV. olympijské hry

Celí šťastní jsme tedy letěli na olympiádu oba dva. Byl krásný den, přelétli jsme Německo, Francii a pak jsme se vrhli k okénkům, abychom první uviděli kanál La Manche. Již z dálky nám svítily vstříc křídové útesy obverské. Všichni jsme se těšili na to velkolepé setkání sportovců celého světa, jehož tradici přerušila druhá světová válka na celých dvanáct let. Já jsem vezl i kytaru, aby Dana mohla doprovázet naše společné slovácké písničky. Ale v Londýně nás pořadatelé rozdělili a bylo po zpívání. Dívčata bydlela čtyřicet kilometrů daleko od naší olympijské vesnice, takže trvalo půldruhé hodiny autobusem, metrem a ještě železnici, než jsem se tam dostal.

V Londýně panovala tehdy velká vedra. Ani jednou jsme tam nezažili pravou anglickou mlhu. Jinak bylo všechno na svém místě. Na Trafalgar Square krmili lidé holuby, v Hyde Parku odpočívali přes poledne na trávě dělníci, Big Ben odbíjel hodiny stále přesně, u královského paláce seděl na koni v plné zbroji strážný a zpod vysoké beranice mu tekly po tváři potůčky potu. Dotěravci, kteří se chtěli vyfotografovat, jak drží koně za uzdu, mímě odháněl tasenou šavlí. Na Piccadilly Street bylo stále živo a kolem pestrých obchodů se procházeli Angličané v černých buňkách a Angličanky, které si stále uchovávají tradiční štíhlou linii.

Při tréninku jsme byli zase každý jinde, protože oštěpem se nesmělo házet tam, kde se běhalo. Těšil jsem se, že se zase spolu uvidíme při slavnostním zahájení. Tentokrát byli proti zase vedoucí.

První olympijský rekord tehdy překonalo slunce. Noviny psaly, že ještě nikdy nebylo takové vedro jako 29. července 1948. Naši vedoucí se toho tak polekali, že mě odmítli vzít na slavnostní zahájení. Když jsem se strojil do našeho reprezentačního oblečení, zastavil mne trenér, Emil, bude lepší, když zůstaněš doma. Takové vedro, u nás víš, se ažítma máš 10 km. Heino taky nebude na zahájení. Otpočiň si pěkně v chládku a šetři své síly. Zítřka je budeš potřebovat."

Byl jsem mrzutý, že právě to nejhezčí neuvidím. Doma se mne bude každý vyptávat, jaká byla olympiáda, a co pak řekl? „Nevím, já jsem seděl v chládku.“ „Pusťte mne aspoň ke stadionu!“, domáhal jsem se. „Podívám se na sportovce a vrátím se zpátky. Nemusím tam přece být až do večera.“

00:01:07

Nakonec mi to dovoлили. Přijeli jsme do Wembley a kolem stadionu se už všechno řadilo. Nenapadně jsem se zařadil také, ale byl jsem hned objeven:

„Emile, opusť tu výpravu a domů! Máš zítřka závody, to si nevezme nikdo na zodpovědnost!“

Smutně jsem se šoural kolem dánské delegace, která šla za námi. Měli tak krásné červené kabátky, že jsem se aspoň zeptal, jsou-li opravdu z Dánska. Trochu jsme si popovídali, a než jsem se nadál, byli jsme u stadionu. Pak už to bylo snadné. Když jsme procházeli bránou, popošel jsem dopředu, zařadil se do naší poslední trojice a byl spokojený. Vedoucí vpředu si toho ani nevšimli. Byli zaujatí slavnostním defilé před anglickým králem; pak teprve, když jsme nastoupili seřazení vedle ostatních delegací, se rozhlédli kolem, jak je to pěkné, že celý sportovní svět tak přátelsky vystupuje jako jeden kolektiv. A v tom mě odhalili!

„Kdo ti to dovolil? Jak to, že nejsi doma?“ A další a další výtky se sypaly na mou hlavu.

Do Londýna na OH 1948 se na poslední chvíli dostal i já. Z Prahy odjel s tímto společníkem

*Čestný pohled
na olympijský
stadion ve Wembley
při slavnostním zahájení
olympijských her*

„No co, jsem tady,“ povídám a byl jsem klidný.

Ted' už mě nemohou vyhodit, myslím jsem si. Král se na nás dívá, jak by to vypadalo.

Skládali jsme slib, poslední běžec olympijské štafety zapálil oheň, byli vypuštěni holubi, vztyčena vlajka a XIV. olympijské hry tak mohly slavnostně začít. Moje nekázeň však měla večer dozvuky na poradě vedoucích.

„Ted' ho nemůžete trestat,“ slyšel jsem prof. Kněnického skrz tenkou stěnu. „Znervózníte ho a zítřka prohraje. Ještě to svede na vás, že byl nešťastný, protože jste ho potrestali.“

„Tak si to s ním vyřídíme po závodu,“ znělo usnesení.

První „zlatá“

Mým největším soupeřem na 10 km byl Fin Viljo Heino.

„Míníš to vyhrát?“ zeptal se otevřeně, až mne to překvapilo. Držel světové rekordy od deseti do dvaceti kilometrů, ale ted' vypadal dost skličenej. Především proto, že v Londýně bylo pořád okolo 30 stupňů. Bědoval, že by nebylo dobré běžet rychle začátek: „Se on kuuma.“

Náš trenér, který to slyšel, hned řekl: „Vidíš, to ti dobře radí. Nepřežeň to, ať se nespálíš.“

Nakonec jsem se s ním dohodl, že poběžím podle vlastního plánu. Napsal jsem si časový rozpočet po 71 vteřinách na každé kolo a požádal jsem ho, aby mi podle něho dával z tribuny znamení našim dresem: „Když poběžím rychleji, mávejte bílými trenýrkami, a když poběžím pomaleji, tak červeným tričkem.“

00.0 1.59

Po startu všichni vypálili jako na 1500 m. Nikdy bych nečekal na desítku takovou divočinu a Heino byl ještě k tomu mezi prvními. Vůbec jsem tomu nerozuměl. Říká pomalu a sám to nejvíc žene. Mám se za něj pustit? Ale co, času je dost, uvidím, co budou ukazovat naši. Uběhnu první kolo a na tribuně plápolají bílé trenýrky. Sláva! Nač se hnát, říkal jsem si. Přece v tom vedru neudělá nikdo „svěťák“. Aby člověk vyhrál, stačí být první až v posledním kole, utěšoval jsem se.

Po třech kilometrech byl Heino dobrých 70 m vpředu, ale naši mávali pořád stejně. Ted' mi napadlo, jestli si ty trenýrky s tričkem nespletli. To by byla legrace, běžet podle plánu a být poslední! Přece to ale klaplo. V devátém kole se objevilo červené tričko, a mně se ulevilo, že mohu přidat. Hned jsem zrychlil a začal předbíhat jednoho za druhým.

Některé jsem předběhl i o dvě kola a jednoho černocha z Afriky ještě o víc. Nakonec mne už pouštěl k mantinelu, abych ho nemusel obíhat ve druhé dráze.

Tak jsem předběhl i favorita Viljo Heina. Ten jediný se vzchopil za mnou, ale ne na dlouho. Po dvou kolech jsem byl zase sám. Hledal jsem ho kolem dokola, až jeden anglický rozhodčí na mne zavolal: „Heino is out!“

To znamenalo, že vzdal. Do cíle zbývalo ještě několik kol a ty jsem již doběhl sám. S náskokem přes 200 metrů jsem protřhl cílovou pásku v novém olympijském rekordu 29:59,6 min. Tak se to přece povedlo!

*Na slavnostním vítězství s Heino
i Francisem Monnem a švédskými
dívkami byli společníci ze nedávna
z prvního olympijského vítězství na
běhové dráze*

*Čas v době prvního
závodu byl rychlý: 29
min 59,6 s*

PUNK je mrtvý – a kdo ne? Britský punk a americký hard core v textech

Radim Kopáč a Pavel Sojka

14

Když jsem potkal punk, bylo mi třináct let. Jasně ideální věk: na jedné straně nekořfrovatelné drama puberty, která chce setřást rodičovský (potažmo školní) dohled za každou cenu a dobrot se nejkratší cestou k dospělosti, na druhé straně pak nerozlišující naivita vidění. I slyšení. Bylo mi tehdy vlastně jedno, jestli Sex Pistols, Toy Dolls nebo Dead Kennedys – Johnny Rotten, Michael Algar i Jello Biafra měli místy dost podobně. Blíží, zevrubnější pohled na věc přišel o pár let později. U pubertálního floutka, který se notabene shodou okolností nachomýtl k první vlně porevoluční euforie, zvítězil na celé čáře vnějšek, rozmáchlé gesto, celá ta monstrózní stylizace, kterou na sebe zejména britský punk v druhé polovině sedmdesátých let navlékl. A které se drží punková omladina po světě vlastně dodnes: rozčuchaná hlava, odbrané hadry, sichrhajcky. Prostě okázalé „Fuck you“, které si zaregistrovalo ochrannou známku ještě dřív, než dozněla jeho první ozvěna.

Narodil jsem se v roce, kdy vydali Damned vůbec první punkový singl – „New Rose“. V příštích dvou letech to pak rozjeli naplno v regulérních deskách všichni: 999, Adicts, Adverts, Buzzcocks, Clash, Eater, Chelsea, Sex Pistols, Siouxsie & the Banshees, Stiff Little Fingers, Stranglers nebo UK Subs. Chtěli na scéně pohyb. Čerstvý vzduch. Rozčuchaná hlava symbolizovala jistě i volnou

15

Jello Biafra & Nomeansno Ježíš byl terorista

Ježíš byl terorista
nepřítel státu
Tohle mu Římaní přišli
a tak byl odsouzen k smrti

Zemřel pro to, v co věřil
Co je dneska jinak?

Dnešní kanibalové, co se oháněj biblema
si z něj udělali „oslíčku, otřes se“
Skupujou kabelový televize a moc
za šeky od seniorek
Kdyby Ježíš viděl Pata Robertsona
co by asi tak řekl?

Zbavěj se daní, pak přepíšou naše zákony
a vyblejou je na vás
Ženy nezvládají své těla
kazatelé z televize jo

22

Cenzurujou všechno, od plavek
po vědecký práce
od školní třídy až po ložnici
Chtěj kontrolovat všechno, co si myslíme

Zacházej s náma tak, jako Římaní
zacházeli s křesťanama
Boj se jich občas už i ti, co choděj do kostela

Moderní katakomby strachu
postavený na penězích, moci a výhrůžkách
Rokenrol je označovanéj za pornografii
prodáš desku, a jdeš sedět

Místo boje s AIDS
chtěj, abysme přestali souložit
A chlubej se, že nedaj pokoj
dokud úplně neovládnu naše životy

Je svoboda projevu tak strašným teroristickým útokem?
Je mír duše tak děsnou satanskou hrozbou?
Věřte si, čemu chcete
ale my budeme bojovat za to
abysme nikdy neuvízli hlavou ve vašem písku

(Jello Biafra & Nomeansno: „Jesus Was a Terrorist“,
The Sky Is Falling And I Want My Mommy, 1991)

23

Siouxsie & the Banshees
Dům štěstí

Tohle je dům štěstí, sme tady šťastný
v tomhle domě štěstí
Je to tak zábavný
Přišli sme si sem hrát, do tohohle domu štěstí
Proflákat tady celej den, v tomhle domě štěstí, kde
nikdy, nikdy neprší

Přišli sme si sem zařvat, do tohohle domu štěstí
Sme tady jako ve snu, v tomhle domě štěstí
Sme všichni úplně při smyslech
Tohle je dům štěstí, sme tady šťastný

Je tu pro tebe místo, pokud kejvneš
Nesmíš ale říct ne, to bys musel pryč
Neprovedli sme nic špatnýho, máme klapky na očích
Je tu bezpečí a klid, když zpíváš s náma

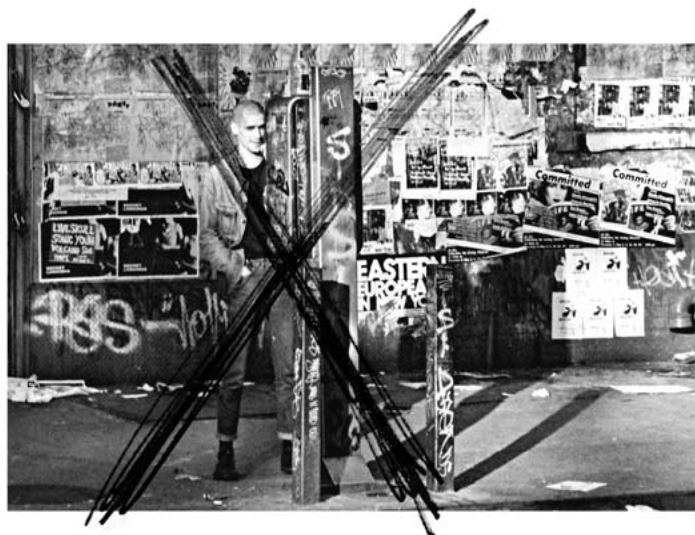
Tohle je dům štěstí, sme tady šťastný
v tomhle domě štěstí
Zapomínáme, kdo sme, a tváříme se
že všechno je v pořádku
Peklo neexistuje

Koukám tvým oknem
Koukám tvým oknem

(Siouxsie & the Banshees: „Happy House“,
Kaleidoscope, 1980)

50

70

Americký punk fungoval jinak než ten britský. Měl jiné kořeny. Možná i proto, že než se tu prosadili v předcházející dekádě Beatles, chvíli to trvalo. Sex Pistols v zámoří úplně propadli. Vlivy proudily spíš v protisměru: Elvis Presley, Velvet Underground, Doors, MC 5, New York Dolls. Není divu: Tady si dělal každý odpočátku všechno sám. Včetně čichání lepidla, jak ukazují Ramones [26] anebo v jiném odstínu Iggy Pop. [27] Na nějakou „pěknou prázdnotu“ nebyl čas. Kapely měly své labely, jejich členové byli sami sobě promotérem, žili mnohdy na komunitní způsob, podobně jako Crass. Hard core šel prostě po myšlence. Zatímco punks si barvili vlasy, lovili po sekáčích pásky s pyramidami a zdobili hadry sichrhajckami, fanoušci tvrdého jádra vydávali fanziny. Třeba *Maximum Rocknroll*, který jede naplno už přes třicet let. Punk byl jako nihilistické dada: podal demisi ještě před první konstruktivní akcí. Hard core začínal tam, kde punk skončil. Šlo o podzemní síť aktivistů spřízněných volbou, nikoli obchodními zájmy – jistě i s punks druhé vlny. Když jsem přišel v polovině devadesátých let na strahovskou Sedmičku, nebyl problém sehnat v distru vedle klasiky typu Dead Boys, [28] T. S. O. L., [29] Bad Brains, [30] Circle Jerks [31], Minor Threat [32] nebo novovlnných Devo [33] taky kazety a cédéčka s úplně neznámým hard corem z Kolumbie nebo Argentiny, crust-punk z nizozemských skvotů, neopunk z Estonska, grind-core made in Japan a tak podobně.

71

82

Devo Mongoloid

Byl to mongoloid
šťastnější než ty nebo já
Byl to mongoloid
a tím byl danej jeho obzor

Byl to mongoloid
jeden chromozom, a jakou nadělá paseku
Byl to mongoloid
a tím byl danej jeho obzor

Na hlavě čepici
měl svou práci
a živil rodinu
Takže si nikdo nevším

že byl mongoloid
Kamarádi o tom neměli zdání
Byl to mongoloid
a všem to bylo jedno

Byl to mongoloid...

(Devo: „Mongoloid“,

Q: Are We Not Men? A: We Are Devo!, 1978)

82 83

„Punk znamená vytvořit svoje vlastní pojetí s vlastními pravidly“ (Mike Muir, Suicidal Tendencies). – „Punk znamená, že nejsi boháč“ (Jimmy Gestapo, Murphy's Law). – „Punk rock patří do malých klubů“ (Joe King, The Queers). – „Svoboda je výraz, který nejlépe popisuje moji ideu hard coru a punku“ (Craig Setari, Sick of It All). – „Pro mě být punk znamená vést život, který není obětován pouze zisku“ (Ian MacKaye, Fugazi). – „Pro mě punk znamená jít do baru a vidět tam za pět dolarů dobrou kapelu“ (Tony Sly, No Use for a Name). – „Podle mě punk není vzhled nebo zvuk, ale stav mysli“ (Glen Matlock, Sex Pistols). – „Každý to může zkusit. To je základ punku. Udělej to sám, po svém...“ (Captain Sensible, Damned). – „Punk pro mě znamenal a pořád znamená hodně naděje, hodně svobody, hodně snů, které nás udržují při životě“ (Billy Idol, Generation X). – „Punk byl spojenectvím talentovaných podivínů a vyvrhelů, což mě fascinovalo“ (Beki Bondage, Vice Squad). – „Pro mě punk znamená možnost dělat přesně to, co chci, a bez kompromisů“ (Michael Algar, Toy Dolls). – „[Punk] začal zpochybňovat autoritu, což je bod, ze kterého se odvíjejí všechny politické změny“ (Dick Lucas, Subhumans). – „Jde o to, být sám sebou a dělat si věci po svém“ (ukNige, One Way System).

Autorské poznámky k divadelní grotesce Sráči

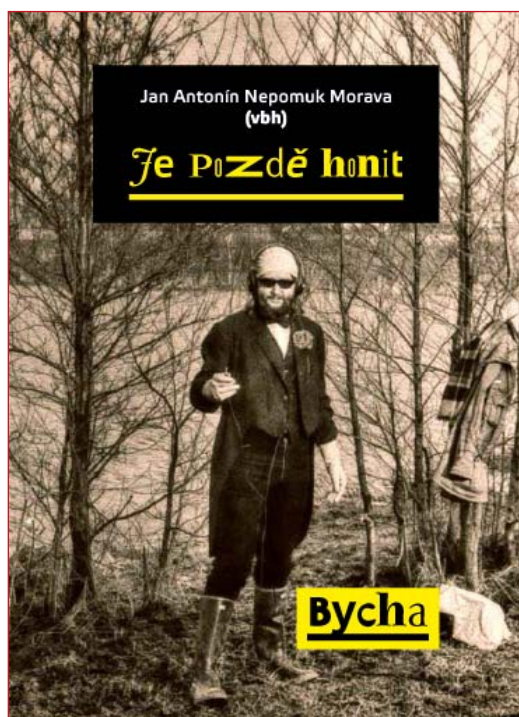
Vlak projede bez zastavení nádražím a řítí se deštěm zkrápěnou krajinou neznámo kam. Cinkání esemesek. Překřikování se do mobilů. Mezi cestujícími se v přeplněném vagónu počíná šířit tekutá nenávisť. Experimentální novela v tragikomické zkratce popisuje charakteristické znaky dneška.

Kniha je zdarma ke stažení na webových stránkách Michala Šandy <http://host.divadlo.cz/sanda/>

MICHAL ŠANDA

AUTORSKÉ
POZNÁMKY
K DIVADELNÍ
GROTESCE
SRÁČI

**Moldánky
aneb Nové
nakladatelství...**

Jedna z nejdéle působících kapel (bez přerývu) u nás je Atomová mihule z bývalého ocelového srdce Vysočiny čili ze Žďáru nad Sázavou čili ze Šakalova (jak město nazývají všichni z okolních měst, která byla větší a důležitější než tahle řiť republiky, a už nejsou). Jedním ze zakladatelů atomové partičky a výsadním textařem je Vít Bohumil Homolka alias Jan Antonín Nepomuk Morava. K jeho šedesátinám se nakladatelství Moldánky rozhodlo založit se a vydat počet z raných dob uměleckého kvasu.

Kniha je neprodejná, čili zadarmo (protože zadarmo ani kuře nehrabe).

Sem debilní

sem debilní
sem debilní
sem debilní
mám mozek mobilní
mobilní
mobilní
nejsem víc k zblbnutí náchylný
náchylný
náchylný
jsem docela stabilní
stabilní
stabilní

< 7 >

Hospoda — hospida

Hospoda – hospoda
poklad národa
hospoda – hospoda
idol národa

Pivečko – pivečko
mohutný mozoly
pivečko – pivečko
ať nás nic nebolí

Norci pařej
fety se dařej

Hospoda – hospoda
idol a poklad národa

< 10 >

Ticho samotu protíná

Ticho samotu protíná
v dopitý láhvi od vína
tady je účast povinná
každěj třetí už nevnímá

Ríkala moje mamina
že je to děsná konina
prachy litaj jak z komína
jen ať vyletěj, co s nima

Hrajeme divadlo na dobrý mravy
ta komedie nestárne
docela dobře už baví
přezívat v týhle pakárně

Ticho samotu protíná
v dopitý láhvi od vína
tady je účast povinná
každěj třetí už nevnímá

< 23 >

Hý rozumná hlavo

hoj rozumná hlavo
sečtělej páprdo
nebetýčná kráva
máš vejce natvrdo

dokud je eště máš
je to ale dobrý
co až je vošoupáš
a budou modrý?

potom tvá samice
následky přičte věku
potřese se ti sanice
bude to k vzteku

< 27 >

Přelom sedmdesátých a osmdesátých let ve Žďáře nad Sázavou. Z několika bytů občas zaznívá ragtime psacích strojů. „Sbírký“ básní či textů na průklepových papírech jsou pak směřovány a posunují se městem jako štafetové kolíky, jako zvláštní typ slova božího. Kopíráky jsou panenskými blanami naší nevinosti. Ganglionem, který stojí v centru těch „sítí“, je Vít B. Homolka tvořící (píšíci, malující, organizující...) pod pseudonymem Jan Antonín Nepomuk Morava.

Vyběr jeho poezie z té doby a z textů, které psal pro místní hudební sdružení, především pro Atomovou Mihuli, je čistě subjektivní. Vychází z toho, že jsem byl při tom, a z mého hlubokého přesvědčení, že je třeba vrátit se ke kořenům, byť jen takto symbolicky.

24. května 2016

V. Trojánek (Bóža)

Vyšlo jako první počín nakladatelství Moldánky:

V. T.
Lindavská 782/101,
181 00 Praha 8

P
aav
o Nu

Láska už není, co nikdy nebyla

Filip Gülsen

Bíblwolker

My lidé jsme jenom květinami.
Ve dne v noci nás smrt kosí
a uprostřed plevele zůstáváme sami...

Zrada a slast

Řekla: Zlomils mi srdce a hrozně to bolí.
Neplač, jen pár dní, než tě někdo další skolí...

• • •

Místo, kde bydlím,
má genius loci.
Je strašlivé ve dne,
příšerné v noci...

Coolprimamrd

Za kačku svlíkačku
a za dvě mrdání.
Nevím co za tři,
však strach mi to nahání...

• • •

Klamalas, jak klamat umí ženy.
Sliby v tvých ústech pozbyly ceny.
Už zas tě slyším říkat slovo láska.
Obejmu tě silně! První kost praská...

• • •

Buddhovi žáci nad mou karmou blednou.
Tisíckrát zemřel jsem, zrozen jsa jednou...

• • •

Duše moje bloudí tmou.
Hledá druhou...
Jedinou!
V temnotách však zůstane.
Duše jsou...
Ta pravá ne!

Don Chichot Deutsche Bahnka

Marně se snažím, jsem jako don Quijote,
snad stačil by krůček, a žil byl bych život.
Na rytířském štítě se mi však heslo skví:
Prohra je – hochu – jediné vítězství...

FM Juchuchů

Můžu se zabít, překonat v sobě sraba...
Jenže co když i v zászvětí hraje ABBA?

Konečné (roz)řešení (modlitba)

Život jsme prodali při první složence,
namísto květin střádáme na věnce.
Nemáme omluvu pro to, co vidíš:
jezdíme do Wannsee učit se jidiš.

• • •

Konečně smysl našel jsem.
Šťasten dlím v nejkrásnějším z možných světů.
Kolem mne úrodná zem
a já jsem hnojivem
pro stovky květů...

P

Liszt

a Wagner...

aa

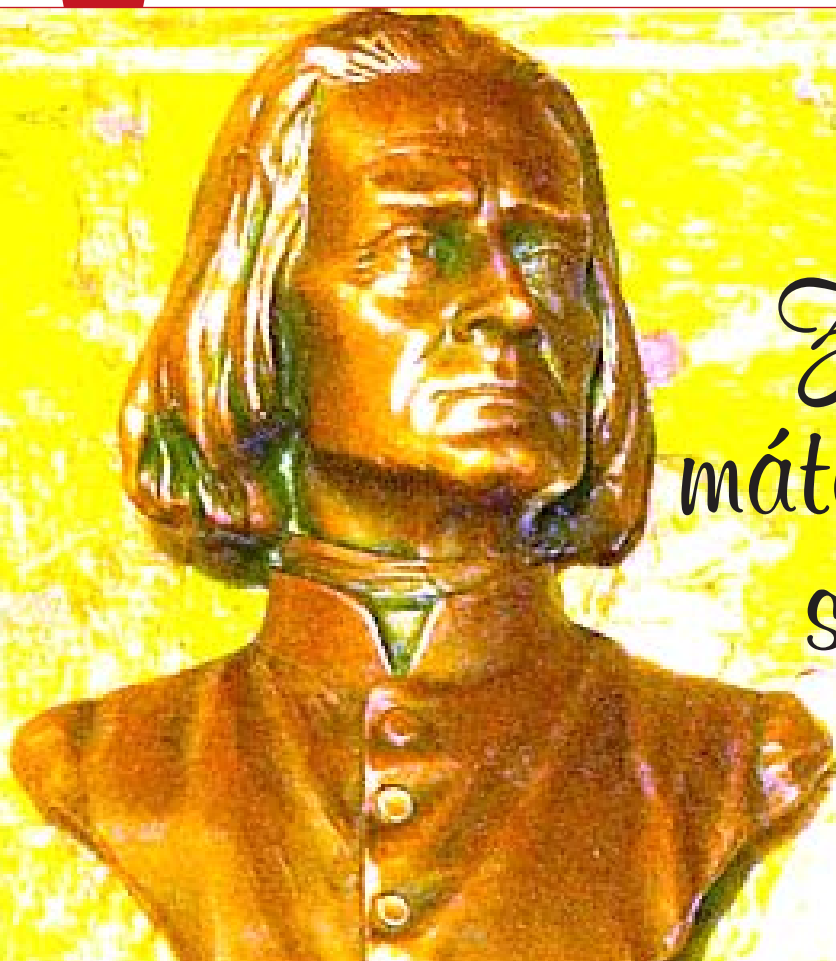
o Nu

v Piešťanech

armi

1.

*Za kolik
máte hladkou
stovku?*

2.

Za 100

3.

Předpokládám,
že v eurech.

„Nejlepší přátelé české literatury ve světě jsou bohemisté.“

Paavola Nuormi Anketa mezi laureáty Ceny Susanny Roth

Dvanáct bohemistů a překladatelů z češtiny získalo letos Cenu Susanny Roth, kterou uděluje Institut umění – Divadelní ústav společně s Českými centry. Úkolem letos bylo přeložit prózu Anny Bolavé *Do tmy* (Odeon, 2015). Devět z oceněných se zapojilo do naší ankety, v níž nás zajímal jejich vztah k české literatuře a názor na to, jak by český stát mohl propagaci tuzemského písemnictví v zahraničí pomoci.

Katharina Hinderer,
Německo

Co Vás přivedlo k zájmu o český jazyk a českou literaturu?

Ke studiu českého jazyka jsem přišla spíš nahodou. Pak jsem se jako studentka translatologie na stáži v České republice začala zajímat o český film, který jsem samozřejmě už znala z dětství. Oblíbila jsem si filmy z období nové vlny a z devadesátých let. Po studiu jsem pracovala jako překladatelka filmů, především z angličtiny, ale párkrát jsem také měla čest přeložit český film. Zajímavé knihy českých autorů a autorek, hlavně v oblasti beletrie a komiksu, jsem si také našla během svých pobytů v Česku. Mimo Českou republiku je bohužel těžké až nemožné sehnat české knihy v češtině.

Podle čeho si vybíráte současné české knížky ke čtení a/nebo k překladu?

Knihy hledám především v českých knihkupectvích. Hlavně dětské knihy si vybírám podle stylu ilustrací, který musí být výrazný, jedinečný a musí mě nějak oslovit. Beletrii také často nacházím v knihkupectvích, kde podle obálek koupím, co mně připadá zajímavé. Samozřejmě nejsou mezi těmi „objevy“ jenom nádherné knihy a možná to není nejlepší metoda. Ale časem jsem tak našla své oblíbené autory a autorky a sleduji i na internetu, co dělají. Také se dívám na Svět Knihy nebo na jiné knižní veletrhy, co je nového – například Komiksfest v Praze je jednou z možností informovat se o nových dílech českých autorů. A nakonec bych ještě uvedla velkou výstavu Signály z neznáma. Český komiks 1922–2012 z roku 2013.

Co by podle Vás český stát mohl a měl udělat pro efektivnější podporu české literatury v zahraničí?

Podpora překladů je dobrá věc, ale nezajišťuje úspěch jednotlivé knihy. Český stát by mohl umožnit autorům a autorkám cestovat a číst ze svých knih v různých místech a také zajistit, že například status čestného hosta na knižním veletrhu jsou velice dobře využitelné k propagaci knih a autorů. Mám pocit, že na knižních veletrzích je obvykle poměrně málo čtení českých autorů a autorek. Například na knižním veletrhu v Lipsku bych si dokázala představit výstavu českých komiksů.

Podle čeho si vybíráte současné české knížky ke čtení a/nebo k překladu?

Hlavně podle návrhů kamarádů. Když se mi potom dílo některého autora zalíbí, pátrám dále. S ohledem na to, že pořád studuju, cenným zdrojem informací o současných autorech pro mě byli také profesori na fakultě.

Co by podle Vás český stát mohl a měl udělat pro efektivnější podporu české literatury v zahraničí?

Podporovat organizaci co nejvíce odborných překladatelských seminářů. Také formou festivalů (dnů české literatury a podobně) podporovat spolupráci domácích a zahraničních bohemistů.

Anna Steinbachné Bobok, Maďarsko

Co Vás přivedlo k zájmu o český jazyk a českou literaturu?

Před třemi lety můj manžel dostal poráči v Třeboni, a pak jsem se začala učit česky. Dříve, na univerzitě v Segedíně jsem studovala maďarštinu a angličtinu, a hlavně jsem měla zájem o literaturu. Když už jsem uměla, samozřejmě jsem začala číst i česky.

Podle čeho si vybíráte současné české knížky ke čtení a/nebo k překladu?

Bohužel nemám žádný celkový přehled o současné české literatuře. Kapitola z knihy Anny Bolavé byla můj první pokus o překlad, a i to byla šťastná náhoda, že jeden z mých přátel mi napsal o této příležitosti.

Co by podle Vás český stát mohl a měl udělat pro efektivnější podporu české literatury v zahraničí?

Myslím si, že podpora překladů je důležitá (současné knihy i nové překlady klasiků, jestli jsou nutné), ale kvalitní texty nestačí, nějaký marketing je taky potřebný. Čtenáři v Maďarsku znají některé české klasiky, ale potřebují reklamu, aby měli zájem o něco nového.

Claudia Marek, Rakousko

Co Vás přivedlo k zájmu o český jazyk a českou literaturu?

Zájem o českou literaturu přišel se studiem a se znalostí jazyka. Čtení pro mě už vždycky bylo důležité, a když se člověk učí nějaký jazyk, tak si myslím, že je to samozřejmost, že se začíná zajímat i o literaturu.

Podle čeho si vybíráte současné české knížky ke čtení a/nebo k překladu?

Knížky ke čtení si vybírám podle zájmu. Když o někom diskutujeme na univerzitě, nebo když nějaká knížka získá cenu. Také občas si vyberu knihu podle vazby, když se mi líbí obrázek, nebo když titul zní zajímavě.

Co by podle Vás český stát mohl a měl udělat pro efektivnější podporu české literatury v zahraničí?

Já si bohužel nejsem jistá, jestli u toho stát může vůbec pomoci. Česká literatura není, jako například anglická literatura, dostupná pro každého. Na světě se češtině nerozumí tolik jako němčině, francouzštině nebo angličtině. Podporovat literaturu v zahraničí lze jediné skrze překlad, aby celý svět poznal, že tady žijí autoři, kteří mají co říct a kteří dobře píší.

Tena Šinjori, Chorvatsko

Co Vás přivedlo k zájmu o český jazyk a českou literaturu?

K zájmu o český jazyk a literaturu mě přivedla v první řadě česká (spíše československá) kinematografie – klasiky a kreslené filmy často promítané v chorvatské televizi. Ve starším věku mě zaujaly také rané Kunderovy romány a kurióznost české exilové literatury.

Paddy Phillips, Velká Británie

Co Vás přivedlo k zájmu o český jazyk a českou literaturu?

Češtinu jsem se začal učit v roce 2001, když jsem se přestěhoval do Brna jako učitel angličtiny. Potkal jsem tam svou ženu, která pracovala jako učitelka angličtiny na stejné jazykové škole. Kromě ní

a její rodiny mě k zájmu o český jazyk na začátku nejvíce přivedly české filmy a česká hudba – hlavně filmy Zdeňka Svěráka a Ladislava Smoljaka a písně Jaromíra Nohavici, které jsou samy o sobě dostatečný důvod k tomu, aby se člověk chtěl naučit česky.

Podle čeho si vybíráte současné české knížky ke čtení a/nebo k překladu?

V poslední době na četbu nemám moc času, takže jsou pro mě nejdůležitější dobré recenze, buď na internetu nebo v rozhlasu či v televizi. Jsem věrný posluchač Českého rozhlasu a mnoho výborných knih jsem objevil například díky pořadu ČRo Českých Budějovic Literární matiné. Byl to jeden z nejlepších pořadů Českého rozhlasu vůbec, a pro mě to byla katastrofa, když loni na podzim najednou skončil. Zdá se, že nic podobného v rozhlasu už bohužel není.

Co by podle Vás český stát mohl a měl udělat pro efektivnější podporu české literatury v zahraničí?

Kromě podpory přes Česká centra a ve formě dotací na překlady do cizích jazyků (české Ministerstvo kultury letos zvýšilo podporu na překlady o sto procent), český stát by mohl třeba více investovat do českých studií na zahraničních univerzitách. Jak už léta upozorňuje například PhDr. Jan Čulík ze skotské Glasgow University, postupná „komercializace“ univerzit nejen ve Velké Británii pomalu vede k zavírání nevýnosných oborů, jakými jsou i slovanská studia. V takové situaci by podpora českého státu mohla být opravdu klíčová a takzvaná „kulturní diplomacie“ bývá v mnoha případech velmi efektivní. Osobně si myslím, že nejlepší přátelé české literatury a české kultury vůbec ve světě jsou často právě učitelé a studenti bohemistiky na zahraničních univerzitách.

brat další slovanský jazyk, kromě ruštiny. Tenkrát jsem se rozhodla pro češtinu, ale téměř jsem netušila, jak ten jazyk zní. Od malička jsem však měla ráda české pohádky (samozřejmě s bulharským dabingem) a ráda jsem si četla pohádky z jedné knížky, kterou jsme měli doma. Jmenovala se Pohádky z Moravy a Slezska. Takže takové dětské záliby a vzpomínky zcela iracionálně ovlivnily moje rozhodnutí. Výuka češtiny probíhala jednou týdně v úterý, kdy České centrum obvykle promítalo nějaký český film nebo pořádalo jinou kulturní akci. Naše lektorka češtiny nás tam často brala, tak jsem si kromě českého jazyka oblíbila také českou kulturu. A rozhodla jsem se, že se česky musím pořádně naučit. Jakmile jsem dostudovala bulharskou filologii, přihlásila jsem se do studia bohemistiky na stejné univerzitě. A do češtiny jsem se navždy zamilovala.

Podle čeho si vybíráte současné české knížky ke čtení a/nebo k překladu?

Vlastní překlad děl české literatury je můj velký sen a doufám, že se mi někdy splní. Co se týče knížek ke čtení, první orientační bod byla povinná četba během studia. Momentálně si knížky vybírám podle recenzí nebo ohlasů v médiích. Mám také své oblíbené autory, u kterých sleduji, kdy vydají něco nového. Už pár let žiji v Praze, takže přístup k českým knihám pro mě není problém.

Co by podle Vás český stát mohl a měl udělat pro efektivnější podporu české literatury v zahraničí?

Český stát podporuje vydávání překladů české literatury formou dotací. Bohužel se dotace týkají převážně současné literatury (po roce 1989). Domnívám se, že by bylo dobré toto omezení zrušit. Jsem si jistá, že spousta děl české literární klasiky stále čeká na svůj překlad do daného jazyka.

Desislava Vilimovská, Bulharsko

Co Vás přivedlo k zájmu o český jazyk a českou literaturu?

K českému jazyku jsem se dostala náhodou. Studovala jsem Bulharskou filologii na Sofijské univerzitě Sv. Klimenta Ochridského a v rámci studia jsme si měli vy-

Mei Kashima, Japonsko

Co Vás přivedlo k zájmu o český jazyk a českou literaturu?

Když mi bylo 19 let, bydlela jsem v české rodině v Krmelíně a ta rodina neuměla moc anglicky ani japonsky, tak jsem se musela naučit česky.

Podle čeho si vybíráte současné české knížky ke čtení a/nebo k překladu?

Podle toho, jaké knihy dostanu jako dárek od české rodiny k Vánocům nebo k narozeninám.

Co by podle Vás český stát mohl a měl udělat pro efektivnější podporu české literatury v zahraničí?

Víc se účastnit mezinárodních knižních festivalů v zahraničí.

Agata Wróbel, Polsko

Co Vás přivedlo k zájmu o český jazyk a českou literaturu?

Do styku s českou literaturou jsem přišla prostřednictvím Kundery. Bylo mi kolem třinácti a velmi se mi zalíbil, i když jsem asi ještě moc nerozuměla. Už tehdy jsem si ale pomyslela, že bych jej chtěla jednou přečíst v originále, stejně jako Haška. To první se mi zatím podařilo jen částečně, jelikož francouzštinu bohužel neznám, ale myslím si, že právě Kundera stál na začátku mé bohemistické cesty.

Podle čeho si vybíráte současné české knížky ke čtení a/nebo k překladu?

Ve velké míře se spoléhám na názory českých známých a literární žebříčky. Když jsem v Česku a mám přístup k místním knihovnám, mohu si vybírat z mnoha věcí a prostě nechat stranou něco, co mě nazaujalo, v Polsku mám k české současné literatuře daleko horší přístup, vlastně jsem odkázána na e-knihy, takže čtu hlavně ty nejznámější autory, což je škoda.

Co by podle Vás český stát mohl a měl udělat pro efektivnější podporu české literatury v zahraničí?

Myslím, si že iniciativy, jako je tato soutěž, jsou správná cesta. Pro zahraniční bohemisty je to jedinečná příležitost, a právě oni mají šanci uvést české spisovatele čtenářům ze své země. V Polsku se česká kultura těší v posledních letech docela velkému zájmu, takže otázkou zůstává hlavně, jak tuto „konjunkturnu“ využít. Částečně se to dělá už teď – mnoho knížek je vydáváno právě díky podpoře českého státu. Hodně dělá také České centrum, jehož současný ředitel naposledy

přišel s nápadem, aby se ve Varšavě pravidelně pořádaly překladatelské semináře pro mladé bohemisty. Byla by to neocenitelná podpora, jelikož oproti absolventům „velkých“ filologií mají češtináři daleko menší možnosti dalšího vývoje. Je jich prostě příliš málo, aby pro ně někdo otevíral překladatelské obory na univerzitách.

Alexey Artyukhin, Rusko

Co Vás přivedlo k zájmu o český jazyk a českou literaturu?

Čirá, ale šťastná náhoda. Před několika lety měl jsem nějaký volný čas, který jsem se rozhodl věnovat cizímu jazyku. Ale nemusel to být jeden z nejvíce rozšířených jazyků. První mě napadla čeština. Proč zrovna ona? Nevím. Možná kvůli vzpomínkám z dětství na české pohádky, nebo kvůli úžasné fotbalové reprezentaci, ve které hráli Poborský, Nedvěd, Berger, Bejbl. A možná to bylo kvůli všemu tomu dohromady a ještě něčemu, co já ani netuším.

Podle čeho si vybíráte současné české knížky ke čtení a/nebo k překladu?

Současné české spisovatele skoro neznám, to mám před sebou. Dávám přednost nejznámějším spisovatelům jako Milan Kundera, Bohumil Hrabal, Pavel Kohout, Václav Havel, Jaroslav Hašek. Poněvadž překládám jenom pro sebe, vybírám to, co se mi líbí a v čem se můžu pocvičit.

Co by podle Vás český stát mohl a měl udělat pro efektivnější podporu české literatury v zahraničí?

Pokud vím, Česká centra hodně dělají pro českou literaturu v zahraničí – setkání s českými spisovateli, překladatelské soutěže a jiné literární události. Podle mě by byl dobrý nápad každoročně na internetu vydávat v zahraničí sborníky děl spisovatelů, kteří v předchozím roce získali nějakou cenu nebo vyvolali čtenářský zájem a pozitivní hodnocení kritiky. Nemusí to být obrovský svazek, stačí několik povídek nebo úryvků z románů a přehled nových knih.

Foukat 20. října 1891 západní vítr, disponují dnes Čechy cestopisem Z Prahy do Moskvy v balónu. Snad. Jenže o půlnoci na 21. října 1891 zavládl fičák z jihu, a tak čteme jinou knihu Josefa Richarda Vilímka mladšího: Z Prahy k Baltickému moři v balónu. A podezřelá není onou závislostí vzduchoplavců na rozmarech počasí, ale tím, že pařížský vzduchoplavec Louis Godard a pražský nakladatel vysadili během romantického letu k severu z koše právě a jediné manželka paní Novotné, své spolucestující, aby pak s dámou dvakrát přespali v Německu. – Zrovna tak ze města piva Plzně, konkrétně od nákupního centra Olympia, putoval letos v dubnu blankytným nebem modrý horkovzdušný

Případ okounějíciho suchoplavce **Ivo Fencel**

balón. A to skoro nefoukalo. Ten podvečer jsem ho zmerčil z naší zahrady v Plzenci (někdejší to Plzni) a připomínal vydlabanou obří dýni. Pokyvovala se ve výši a její stín kradl trochu světla, když se ubíral po střechách městečka, ve kterém se už roku 1908 narodila má babička. Ta lehounká zvláštnost zvolna sestupovala, i když se tomu vzduchoplavci bránili zuby nehty. Co chvíli od koše, kde se tísnil v počtu sedmi, šlehl vzhůru plamen, a přece klesali.

Naskočil jsem na kolo a šlapal přes náměstí do kopce zaskočen zjištěním, o kolik je objekt vlastně dál, než se zdálo od ředkviček. Prosvištěl jsem tunýlek pro pěší pod tratí Plzeň-Budějovice a vyjízďel ulicemi Villové čtvrti. Na jedné její křižovatce předloni podobný balón zkolaboval. Prokličkoval jsem mezi bloky zahrad, zatímco na nebi švitořily hlasy. Zabrzdil jsem pod košem. Hodí mi něco? Kam vůbec vykonávají potřebu? Ale balón dál majestátně plul, zatímco z vrátek vybíhaly děti. Celé rodiny vzduchoplavce spontánně zdravili, jako by šlo o loď. „Ahó.“ A vozy různých značek, cyklisti a holčička na tříkolce i kluk s basovou kytarou a jakýsi cizinec s bandaskou, i běžec s páskou přes čelo, která připomínala placku, i pes a snad i slepec ze zdejší samoobsluhy, všichni vetřelce pronásledovali po zemi, jako se to dělá od starých časů. A dělá se to. Podobným bláznům se minimálně

od Jubilejní výstavy říká suchoplavci a náhodou jsem Vilímkův spisek o letu na sever znovu četl krátce předtím. V nakladatelství Supraphonu vyšel před třiceti lety (1986) s kresbami ještě tehdy žijícího šlechtice Kamila Lhotáka.

Náhody ovšem nejsou a skladuji doma i cenný Případ ztraceného suchoplavce (1968) z pera Ludvíka Součka, jehož titulní příběh se vrací v čase právě na Jubilejní výstavu. Nápad ovšem převzal talentovaný autor z britského filmu Na shledanou na světové výstavě (So Long at the Fair, 1950) a onen snímek mu připomnělo české vydání knížky Marca Soriana (1919-1994) Nezvěstný plukovník (1962, u nás 1967). Jeden čas jsem navíc spekuloval, že se Souček mohl pro tento příběh NAPROSTÉHO ZMIZENÍ inspirovat i vypařením se dramatika Emanuela Bozděcha, který je nezvěstný od 10. února 1889, ale asi tomu tak nebude. Bozděch byl nemocný; zřejmě se dobrovolně utopil ve vzduté Vltavě, a to (zvláštní) zrovna na území Holešovic, tedy ne daleko od budoucího výstaviště. Tělo nikdy nebylo nalezeno nebo identifikováno. – A ten zapomenutý film So Long at the Fair? Odehrává se roku 1889, ale ne v Praze, nýbrž během 10. světové výstavy v Paříži. Přesto překvapí toutéž děsivou pointou jako pozdější Sorianův román i ona součkáda. Stalo se to? – A kolikrát už? Má legenda pravdi-

vé jádro? Asi. A je tu další souvislost. – Výchází situace (někdo totálně zmizí, jako by se do vzduchu rozplynul, ale jeho okolí rodným příslušníkům s jistotou tvrdí, že dotyčný ani neexistoval) připomíná i Hitchcockův film *Zmizení staré dámy* (*Lady Vanished*, 1938), který je adaptací prózy Kolo se točí jistě Ethel Liny Whiteové (1876–1944). Stejnou knihu pak filmaři adaptovali ještě roku 1979 v hororovém studiu Hammer a rovněž tady dochází k nepochopitelnému zmizení, ale uvnitř uhánějícího expresu. Co je přitom kouzelně matoucí? Takřka pod tímž titulem *The Vanishing Lady* Hitchcock později produkoval ještě televizní film (30. 10. 1955), součást první sezóny seriálu Alfred Hitchcock uvádí, a ten příběh se opět odehrává na Světové výstavě v Paříži. Ovšem teď na té v roce 1899.

Jistě, nezáleží asi na tom a očividně jde o archetypální městskou legendu hodnou zájmu etnologa Petra Janečka. Ještě Roman Polanski ji užil pro syžet svého *Franticu* (1988). Jak mi ale dá za pravdu každý, kdo to někdy na vlastní čidla zažil balón, a obzvlášť balón nezadržitelně klesající, svádí to, abychom po zemi tu kedlubnu věrně následovali co psi. Pěšky, nebo za vozem. V jakýchkoli prostředcích, co se namanou a které dokážeme nesurově zabavit, aniž bychom museli být Lhoták. Zkrátka a dobře, i roku 2016 existují okouníci suchoplavci a já je dohnal jako stín. – Sám stín balónu zatím odpočíval za restaurací U Ziků a vítr nefoukal. Tady ne, ale dvacet metrů nad námi už ano. Přesto balón visel takřka nehybně a jen občas se tomu někdo zasmál. Kdosi taky kýchl a nejsme v družné Itálii, takže zdola je nikdo moc přátelsky neoslovil. Ale nikdo je ani ničím nesundal, taky pravda.

Vypočítával jsem si jako Kepler, kudy by mohli pokračovat, a skutečně nebylo těžké zastihnout balón za přistání na travnatém poli za poslední naší zahradou a kousek od lesa. S respektem, jen zvolna se děti i starší občané přibližovali ke koši. Dnem

drcl do oranice. Vynořily se mobily, fotoografovalo se a já vedl kolo blíž. A blíž. Opět jsem zaslechl, co si v koši v legraci povídají. „Nejhorší byla ta s tou vzduchovkou.“ „To jsme putovali dny!“ „Hej. Tady jste v Česku,“ zavolal jsem. „Anebo v Čechii?“ reagovali. Bylo vidět jen jejich hlavy. Samí mladí chlapi a žádná Novotná. Bezděky jsem mrkl k nedalekým drátům napětí a zeptal se tónem starosty: „Je to tajemství, kde jste startovali?“ „Ne. – U Olympie.“ A my zatím sledovali odspoda otevřenou kopuli nadýmaného balónu se dvěma nápisy: Mylan. Seeing is believing. To už vzduchoplavci vyskakovali do trávy. Přidržovali koš, aby neuletěl do kosmu, jako se to přihodilo v jednom příběhu Edgara Allana Poe. Zvolna a bez vyzvání jsem k nim dospěl, ledabyly chňapl madlo koše, jako bych to dělal každý den, a táhli... jsme. Dno letělo čtvrt metru nad brázdami, ale jinak se další burlak nepřidal. Vysvětlením pasivity byly děti. Dospělí představovali vesměs jejich rodiče a ostatně šlo jen o hrstku lidí z nejbližšího cípu Plzně, takže většina suchoplavců z ulic zůstala jen mou optimistickou vizí. K utužení kolektivu opět nedošlo. Rodičové navíc chovali k obřímu balónu respekt a udrželi odstup. Fascinované ratolesti byly přehnaně okřikovány. „Nelez k tomu. Buchne plyn!“ Šli jsme zatím polem směrem k železniční trati a vstříc doprovodnému autu s přívěsem. Řidiči někdo poradil, kudy najede mezi brázdy. „Pozor na nohy!“ povídá mi jeden ze vzduchoplavců. Koš dopadl. Za madla jsme ho znovu zvedli i s balónem a šup, už seděl v přívěsu. Jeden ze vzduchoplavců byl jejich kapitánem a dlouhým provazem začal balón společnosti Kubík pokládat bokem do pole. Už odpočíval jak leklý kytovec, ještě plný vzduchu, který jsme začali vymáčkávat. Slyšel jsem rady, jak si počínat při balení, a složená látka se vešla do mrňavého vaku. Ten jsme vyzvedli do přívěsu za koš. „A jdeme. Je zima,“ řekl v povzdálí nějaký z otců. Posledních pár snímků; šmitec. Zvědavci zmizeli. Lidi dnes nebaví nic.

„Poklekněte!“ překvapil mě kapitán. Ustoupil jsem, ale šest pasažérů klečelo. Byli zády k přívěsu a smrákalo se. Sto metrů od nás uháněl už druhý vlak od Budějovic. Nikdo z něj nestřílel a kapitán začal vyprávět. Měl to nacvičeno:

Koncem osmnáctého století se ještě lidi báli létat. Tak v Paříži z Bastily vyzvedli tři k smrti odsouzené, ať se proletí oni místo popravy. Ale balón s odsouzenými šťastně dosedl. Panovník Ludvík udělil dle zákona milost všem, co přežili vlastní popravu, a bohorovně je pasoval na hrabata s právem dál titul udělovat. „Sice pak byly tituly zrušeny, jak víte, a to s dovětkem, že i tituly balónistů, ale u nás bývá hodně věcí jinak a za Masaryka se na dovětek zapomnělo. Zrušen tedy není. Chci znát vaše křestní jména.“

Každého to stálo tři tisíce, tak toto finále nesmělo chybět. Kapitán přistoupil k prvnímu muži s malým hořákem, který moc nefungoval, což byl ale asi záměr, a sežehl mu symbolicky pleš. Mávl dlaní. Jako by jí nabíral vítr. Pak se ohnul, vyrval trávu i kus drnu a sypal dotčenému na hlavu hlínu. Ještě mu temeno polil šampaňským z veliké láhve a celou dobu hovořil takto:

„Křtím tě jménem ohně, větru, země a vody; odtěď jsi Kuba, hrabě de Starý Plzeň. Svůj pozemek máš ale malej. Je to místo, kde jsme přistáli. Sám si zaříd zbytek s pozemkovým úřadem.“ Tak vzniklo pět hrabat a jsou vespolek i kapitány s právem povyšovat provždy další vzduchoplavce. – Už se ale hrnuli do vozu; jak je pobral, nechápu, a já sám šel soumrakem k pohozenému kolu. Z Prahy do Moskvy balónem nikdy nepopluju. Z Plzně do Plzně jsem ještě rovněž neletěl. Ale začínám šetřit. I ten důl vám možná občas ukradnou. Ale pozemek pod košem? Jak by mohli? Bude taky můj a nejsem Součkův suchoplavec, jenž se vytratí. Ne. Už brzy vyrazím ke vznešené Olympii, tomu chrámu dneška, poletím a stanu se také šlechticem, vy kmáni. A zůtujeme spolu.

Smíchem k pláči

od slánky k pepři
vidlička vedle nože

s přilbou a v brnění
snazší souboj

járku, kde mám bělouše?

Jeho čas

výsostně nedotknutelný
ad libitum chybí

jiným mrhání nezastavitelného elementu
po večerech často přebývá

Výhružné šepoty Anna Brikciusová

Co bylo,

bylo.
Být znovu nemá.

Voda v moři je slaná.

Kam nohy tě zanesou

přes vody plavmo
z útesu poletíš dlouho
odpoutání od země

a pak až k nebesům

Možná,

příště,
až se setmí

zakryj si oči –
i v té tmě je výčitka

Kam?

Nahoru,
když nebe zčerná.

Dolů,
až na dno vidím.

Před sebe,
stádo splašených koní vstříc mi běží.

Drazí v nehorázných výšinách

nahoru se dívat nemusí
sklánět hlavy netřeba

otočí se zády ke hvězdám

Nahoru, dolů

do stran, výskok

ruce v bok

a mají z tebe všichni strach

Výhružné šepoty

tlumí
výkřik radost
jásot čistý – z křišťálu na stropě

syčí, šeptá, hrozí slovy
překroucením skutečnosti,
kterým škodí,
pověst, bytost, názor

Propouštěcí zpráva Čeněk Pořízek

...

Mamutí hlavy rezavé a hnědé
plynouce tiše, vyloupily se z nebe
jak majestát...

...ní sousta, jež požere a splivá
ta, jež s námi přebývá
už odjakživa

Věčný Čase, vévodo naší pomíjivosti,
nedej vyhnouti nám
ni budoucím...!

Novoroční

Verše se dají psát
i na okraj loňských novin
když vás ty noviny
právě naserou

(1. 1. 2016)

Listopadová zmatená

Jako agent 007 odvážně pronikám tam
kam se jinak odvážím vypravit
jen v nejodvážnějších snech

na nic se neohlížím

Jako Don Quijote šikuji své nejlepší myšlenky
abych s nimi mohl vyrazit
vstříc větrným mlýnům

jen se kradmo ohlédnu
po listopadovém listí
a kde se loudá Sancho Panza

Propouštěcí zpráva

Tři dny po druhém infarktu,
když už jsem setřásl
první šok, palčivou bolest, hlubokou únavu,
noční pšouky spolupacienta,
maniaka televizního ovladače,
když už jsem zavolal dvaceti lidem,
zrušil, přesunul, předelegoval vše, co šlo,
když jsem si přiznal míru své pošetilosti
(na každém kopečku místo rovinky nový termín,
za každou zatačkou nový okruh),
přišlo prázdno
a bolest hlavy

Zkusím se přestat přejídat,
zkusím zredukovat práci
a možná učiním další rozumné věci,
ale
je to jako ordinovat ibalgin
malomocnému

Chtěl bych se přežít
do dalšího života
bez sebe

- nejsem schopen a nesmím dělat nic
vše se řeší samo
tak tu jen strnule a hloupě
ležím, civím a žiju
- ve 3 ráno na kardiologii
v rámci návratu do života
připravuji diktát pro terciány
veselé a pozitivní věty
jde to samo
- 68, úředník,
telefonáty se ženou – o počasí, o polštářku,
o ranním rohlíku, o všem, o ničem;
nakonec příjemné povídání o dějinách Prahy

77, stará rachota,
u nich na vsi doteď seká trávu a čistí příkopy,
při házení uhlí mu padaly zuby,
tak je hodil do kotle i s uhlím;
láká k baráčku vlaštovky,
protože mu nevádí čistit fasádu,
měl je vždycky rád

45, zedník,
bývalý fotbalista,
rád pivo,
jeho přítelkyni už chybí zuby,
kamarád jako Otík z Vesničky;
když se dozví, že by měl přestat
s těžkou fyzickou prací,
zrozpačí
jako malý kluk

při loučení se radši bavíme o cigárech,
protože víme,

že je to průser

- baculaté i nohaté
se při manipulaci s lůžkem či přístroji
v rychlosti ke mně hodně nakloní

s bolestí v srdci
na okamžik vdechují
blízkost jejich řader

- půlnoc, Bulovka taje,
srdce se hojí

- nemocniční čaj
má několik výhod
například se na něm
nestanete závislí

- neříkej hop
dokud jsi nepřeskočil
ale už teď si březnově říkám
s polní zvěří:
letošní zimu
jsem přežil

(10. – 11. 1. 2016)

Jakožto muž

Jakožto muž
málo perspektivní
málo použitelný
málo mužný
neslibuji ženám
ani to málo
vlastně nic

Proč taky
Zjevně jim stačí
moje mindráky

- • •
náš
malý štěněčí satanáš

konečně usnul

usnula i dcera
přijela na návštěvu
neptal jsem se, co hledá
jen mi tak přišlo
že jsme dnes na stejné lodi

- • •
moje druhá fenka je kříženec z útulku
s trochu směšným tělem
a občas smutněhloupým pohledem
ale kdoví, jak to je
nikdy si úplně neporozumíme
a jsem to já, kdo loudí
o její šťekot a radost ze hry
a touhu uvelebit se na mém klíně

- • •
potkan pobíhá po trávníku
je to i jeho sídliště
a možná mu dneska
připadá krásné

- • •
znali jsme se z vycházek se psy
dlouho jsem o něm nevěděl nic
ani jak se jmenuje příjmením
jen proč se rozvedl
proč si vzal svou druhou ženu
čím ho ničí dcera
co mu vadí na lidech, na nových poměrech,
na sobě;
v létě, než umřel,
vyměnili jsme spolu
pěkný stůl za dobré křeslo
v němž teď občas usínám
před odpolední výukou

- • •
můj pes
tak trochu nevzhledný
tak trochu směšný
tak trochu hloupý
proletář mezi psy
kráčí teď rozvážně

jen občas praporem chlupaté oháňky
pozdraví okolní svět –

tiché důstojenství podvečera
naplněného dne
po němž si oba zasloužíme
chléb náš vezdejší

• • •

žíhaná růže vadne
zatímco její sestra
téhož rodu, v téže váze
dychtivě a hrdě
míří za sluncem

na dosah krásy
chtěl bych světu
scházet z očí

• • •

Odbíjí druhá
Žárovka v kuchyni
má otevřené oči
Chtěl bych je nevidět
Vidí do mě
Příliš mnoho světla
proniká do této noci

• • •

O mrtvých
jen dobře
A i kdyby špatně
Jim je to stejně jedno

• • •

ani se nepokouším dopočítat
kolik hlasů nám tu vyzpěvuje
zlatý míč se rozpíná
stráň se před námi rozlévá
jako Temže za Tilbury
tři psíci ve člunu rána
o mně nemluvě

(Pustá Rybná 5. 7. 2016, něco před půl šestou)

Pochůzky

vzal jsem si
své nejošklivější tělo
(jiné nemám)
a vydal se za tebou
s vírou
že láska je slepá
a že ty jsi tak vidoucí
že v něm zahlédneš cosi
co já sám nemůžu spatřit

•

mladičká Asiatka
v šikmo střiženém kabátku
celá v černém
jen s bílýma nohama
a s bílými sluchátky
si tiše, ale s chutí vyzpěvuje
asi v angličtině

i tak
se v libeňském metru
cítím trochu asijsky

•

příšerně páchnoucí tělo
právě prošlo
okolo

prokrista
jak musí smrdět duše
všech,
kdo jsou vinni tímhle stvořením

•

ukradl jsem knihu básní
a hned první z nich
mě inspirovala k řádkům
které dodnes opatruji

•

dnes se prodal
první výtisk mých veršů
sice pro děti
a za babku
ale i tak jsem se aspoň na chvíli v tomhle létě
přestal cítit tak starý

•

„sáhni si“
řeklas
„ať víš, co se mnou děláš“

„sahá na mne strach“
říkáš
a já vnímám, co to s tebou dělá

a až teď vím
jak to bylo tenkrát krásné

•

snažím se porozumět svým psům
aby se mnou nežili
jen jako mé hračky

často to neumím
ani se svými bližními

Panelákové parte

z bytu nad námi
se ozývá už jen ticho

(Národní třída – Libeň – Staré Letňany, 15. 7. 16)

Bezmocnosti II

Vojtěch Šarše

žuje stresem hromady vyrvaných srdcí, zploštělých únavou – oblázky, užitečné leda tak na házení žabek.“

Seděl na betonové cestě, jež vystupuje z pláže a smývá rozdíl mezi městem a mořem, jehož dno moře je také vybetonované. Toto spojení cementu, kameniva a ironicky i vody čas od času nechalo vykuknout nějaký ten opravdový přírodní kámen, na kterém se povaloval obtloustlý turista.

„Je zvláštní jakým způsobem člověk zasahuje do přírody, utváří ji, ne k obrazu svému, ale k užitku svému. Chce si vlastně zjednodušit užitek z této přírody.“

Michel H. byl na dovolené ve Splitu. Sám nevěděl, proč si vybral zrovna tohle chorvatské přímořské město. Nejraději by vlastně zůstal doma, nikým nerušen a ničím nerozptylován. Chtěl si vlastně užít ohlasy čtenářů na jeho poslední román o rozpínavém islámu v Evropě.

Místo toho tu sedí na betonové podezdívce, jež vede k moři s vybetonovaným dnem. Několik krabů se prošlíchalo okolo. Pádili po straně do moře, kde na betonu pod vodou začali poplašeně běhat a zvedat k rozmazanému nebi klepeta.

„Chorvati chtěli asi zjednodušit obtloustlým Němcům přístup ke slané vyraždě a svědění.“ Pomyslel si Michel H., vláčeje nohy po kluzkém betonu. „Nevědí jak už tu svoji zemi více zpřístupnit. Udělali by asi všechno, aby mohli prodat trochu toho piva a vína cizincům, kteří sem přijedou utratit svoje těžce vydělané peníze. Neboť pokud nejsi milionář a nemáš drahou a velkou jachtu, tak jsi taková střední třída, která si nemůže dovolit luxus karibského moře, ale

máš zároveň strach ze severní Afriky. A k té přesně patřím, ačkoli o mě neví.“ Celá tato samomluva se odehrávala v jeho hlavě. Rád si mluvil v duchu, protože nemusel myslet na to, že při mluvení nahlas musí jednou vyfouknout, a nebo natáhnout cigaretový kouř.

I přes všechny ten beton, to byla velmi frekventovaná pláž, co chvíli kolem něho prošla nějaká nádherná opálená Chorvatka nebo spálená cizinka s malými plavečky, které odhalovalo něco z toho co láká samce, kousíček bradavky, začátek zadečku či snad spáru mezi pysky, jež se zviditelnila, přisátá k vlhkým plavkám. Při každém takovém pohledném průchodu se podíval na svoje tělo. Malé, vrásčité a svrasklé končetiny, břicho nafouklé vředy a neustálým křečemi ze stresu. Vzdechl, zapálil si asi čtyřicátou cigaretu za tenhle večer a myslel na to, co je pravdy na tom, že jsou opálenější holky divočejší a náruživější než ty neopálené. Nakonec usoudil, že je to hloupost.

Po chvíli urputného vdechování cigarety, si uvědomil, že je úplně stejný jako jeho hlavní postava z jedné z jeho prvních delších povídek, jejíž jméno již úspěšně zapomněl, začínalo to na L. Byl stejně znuděný a odevzdáný jako on, nebo snad ta postava byla stejná jako on. Rozhodl se však, že se nenechá zatáhnout do další monodebaty. Prostě je to jen další ztracená mysl. S tímto usnesením se rozhodl, že se zvedne a zajde si do konumu pro nějaký alkohol. Při prvním zdvihacím pohybu zjistil, že si deseti minutovou cestou po pláži spálil záda na každém možném místě, a že mu tento jeden jednoduchý pohyb směr nahoru potřhal jeho

Michel H.

Moussa Konaté, *Stopa lišky, Vraždy v Dogonské zemi*, ačkoli komisař Habib brzo přijde, odhalí toho, kdo spáchal tu několika násobnou vraždu, musím to prostě začít. Ale nejenom proto, že mě ten námět a ta počáteční scéna tíží, ale také proto, že jsem to již dvakrát četl.

I.

„Co je to dav? Moře. Velká tekutá a hluboká plocha. Není pestrá ani teplá či vlažná, je to moře krve, žluči a moči, jež se vylévá na zasedlou pláž rozlámaných kostí slepených morkem. Spěch, jako vlna za vlnou, zavlá-

zkrabatělý povrch škaredého těla. „To je divné, vždyť až doteď bylo zataženo, nebe se protrhalo před několika minutami.“ Přes rozedraná záda si přehodil ručník a vzdychl.

„Ano, měl jsem zůstat doma.“ Co by však dělal? Hledal by onu jako inspiraci v youtube videích, jako třeba 10 most dangerous places in the world nebo 10 photos taken seconds before tragedy či Creepy photos with disturbing backstories a jeho nejoblíbenější Creepiest photos ever taken. „Život je plný tajemství a já se snažím odhalit něco nového na internetu.“ A přeci jenom se postavil na nohy, na těch měl z turistických bot puchýře a ještě navíc se mu rozdrásala kůže mezi palce a ukazováčkem. „Vlastně ani nechápu, proč jsem si tyhle boty koupil, věděl jsem, že mi nesedí.“ Koupil si je, protože se to na dovolenou dělá, všichni jdou na pláž a jdou tam v žabkách, v botech, které nemůžou být nikomu příjemné, protože je to kus umělé hmoty, zařezávající se do těla, něco jako tanga. Žádné z žen to není příjemné, a přesto je nosí. Jde o zvyk a hlavně o vůli líbit se a překonat v tom druhém ostatní zařízlé holky či ženy. Žabky na chlapcích však určitě vlnadné nejsou.

II.

Vybral si dvě flašky místního bílého vína, Graševina, a taky litrovou flašku rakije. Nevěděl přesně, co to je, „ale mnohokrát jsem to viděl v televizi.“ Pomyslel si, když ji pokládal na šinoucí se pult. „Je to nějaký silný alkohol, který se normálně pije ze zkumavek, ale asi nemůžu chtít od prodavaček, aby mi utíkaly do nejbližší lékárny pro pár velkým zkumavek nebo baňek.“ Chtěl zaplatit několika dvacetikunovým bankovkou. Když si je prodavačka prohlédla, udělala odmítavé gesto a bankovky mu vrátila. Dodala lámanou angličtinou, že si je má dát vyměnit v bance. Podal ji tedy svou bankovní kartu, ta však prodavačku nechtěla poslouchat a nenačetla se. „Vyanulujte tedy ten nákup. Zajdu si do nějakého bordelu.“ Nečekal, jestli kývne, nebo jestli mu vůbec porozumí, otočil se na podpatku a odešel.

Když vyšel z obchodáku, uvědomil si, že asi celý svět se proti němu spikl, nemá ženu, nemá do čeho píchnout, je na dovolené a ještě navíc nemá ani kapku alkoholu. Vedle východu si všiml bankomatu, ale rozhodl se, že to ani nebude zkoušet. Věděl totiž, že to nebude mít cenu, stejně by se našla nějaká překážka, jež by jeho bankovní karta nedokázala překonat. Pokusí se však jeho dvacetikunovky udat v nějakém nočním baru, už podle názvu si říkal, že v těchto podnicích nebudou mít dostatečně světla, aby odhalili, že jeho bankovky jsou již neplatné.

Dlouho a bezúspěšně bloudil ulicemi, ale to mu nevadilo. V takovýchto chvílích si vždy nalhával, že je spisovatel, a že promýšlí témata jeho budoucích textů. Většinou se soustřeďoval na jeden obraz z jeho nějakého textu, který se mu vryl do paměti a stále dokola ho omílal. Ve většině případů je to dost zarmucující, neb se tento obraz, sebe básničtější byl, nedostane za hranice jeho mysli. Je i mně zvláštní, o kolik byla jeho touha být spisovatelem tristnější než jeho alkoholismus. Ten však asi vyhovoval jeho zjevu. Vždy rád sledoval stín skleničky, která se zvedá k jeho ústům. To ho možná omlouvá. Odkazuje se k něčemu, co není víc než odraz reality.

III.

Delirium tremens, nebo něco tomu podobné je skvělá věc, dává chlapcům jako já šanci u žen. Našel ji uprostřed tanečního sálu, potácela se a breptala něco nesrozumitelného. Vzal ji pod paží a táhl ji směrem od davu. Snažil se na ni co nejvíc mluvit, aby si podvědomě zapamatovala jeho hlas a zítra ráno nebyla moc překvapená, až se probudí v jeho posteli.

Potěžkával ji a vážil, jak moc se brání jeho vedení. Rozhodl se, že ji již nebude kupovat žádný alkohol. Dovedl ji k baru a ukázal na ni a pak na sebe prvnímu číšníkovi, který prošel, ten hned pochopil a šel ke kase. Přinesl mi účet na 123 kun.

„Tak to je osud“ a podal mu všechno, co měl v peněžence, což znamená těch šest dvacetikunovek a přidal ještě jednu natrihlou desetikunovku a několik pětikunovek mincí. Číšník byl velice potěšen a mrkl na mě, koukaje na moji skoro společnost. Podepřel jsem ji a vydali jsme se na cestu, naštěstí jsme nebyli zas tak daleko od mého hotelu. I přes krátkou vzdálenost byla cesta dosti obtížná. Cestující toho přes malé množství kun dosti vypila. Navíc byla poměrně hezká a měla velkou prsa. Já bych rád zbožňoval svoji ženu, ale jelikož žádnou nemám, tak je zbožňuji všechny. Cítil jsem, že mě její opilost také opíjela.

Když se dopotáceli domů. Co nejpotišeji odemkl zámek a poté ji uložil do postele. Sundal ji kramfleky, položil kabelku vedle postele, tak aby na ni dosáhla, až se probudí a sundal ji svetr, jež pověsil přes židli, která byla také vedle postele. Než se zvedl, tak zkontroloval, jestli něco z jejího majetku není mimo její dosah. Chtěl být stoprocentní gentlman, ale nedokázal to, sáhl jí na prso. Bylo její pozicí, ležela na boku, vyduté a nádherně se probíjávalo podprsenkou a tílkem. Vzal ho plnou hrstí a vyndal ho z jeho bavlněného vězení.

Její bradavka byla širší než kojící povrch prsa. Ještě nikdy neviděl něco tak vzrušujícího, říkal si, že Freud nebo kdo, měl pravdu: matka a její prs je základem všeho sexuálního. Koukal

na obvod té bradavky a říkal si, že je jedno, v jaké zemi je, ale že ženy na všech kontinentech mohou spát na boku. Turismus je od nynějška zúžen na představu krásy bytosti, s jakou jsme. A že do doby, co budou ženy existovat, tak je turismus zbytečný. Vše záleží na tom omamném obvodu. Ohromně se mu ulevilo a rozhodl se, že bude častěji psát rodičům. A cvičit svoji představivost.

Koukl se ještě jednou na ženu, která se natolik podobala matkám. Nacvičeným pohybem jí vyvlíkl podprsenku z pod zad (je to ten nejjednodušší pohyb), opatrně svlékl přes ramena (přetočil ji na zádech), prsa se okamžitě rozvlnila. Přikryl ji peřinou. Polštář byl již načechraný. Začala chrápat. Přemýšlel, jestli je druhá bradavka taky tak velká. Neodhodlal se však podívat, smířil se s faktem, že jedno prso je vždycky větší než druhé.

IV.

Žena, kterou si přivedl opilou domů, leží a těžce oddechuje v jeho posteli. Už několikrát zvracela, dokonce po ní musel utírat pozvracenou podlahu koupelny. Je zvláštní, že to prostě našla instinktivně. Ani se nepodivila, že je v cizí posteli. Vstala, zavravorala a zamířila rovnou k záchodu. Dělal to však z lásky, byl šťastný a vděčný, že je s někým. Sedl si do sprchového koutu, otevřel si borůvkový jogurt a pustil se do psaní povídky Michel H. Ještě dřív se však zamyslel nad tím, jestli to instinktivní hledání záchodu je podobné mateřskému pudu?

Bude to o chlapovi, jenž se bojí svého bezejmenného dvojníka. V centru příběhu bude pronásledování, strach a především neustálý spěch spojený s nekonečným ohlížením přes rameno. Kradmé pohledy budou přítomnější než přímé pohledy do očí. Úprk a hledání úkrytu zlomí rovná záda postavy a jeho chůze bude pouze kradmá. Čtenář sám musí mít pocit, že někdo cizí stojí za jeho zády.

„Myslím, že tomu dám trochu těch oblíbených autobiografických prvků. To je teď dost v módě.“ Vypnul zvuk počítače, aby nevybudil chrápající ženu a do vyhledávače naklepal youtube.com. Asi tak po druhém videu mu blesklo hlavou, jestli do těch puchýřů na nahou nedostane nějakou plíseň, když bude celou noc sedět ve vaně, kde se v noci sprchovala, po prvním zvracení ta

žena, tudíž je tam trošku zbytkové vody, ve které on čvachtá bosýma nohama. Bez cavyků shodila šaty a vlétla do sprchy. Jsou to opravdu zvláštní bytosti, ty cizí ženy.

Asi kolem páté hodiny, po stovce shlédnutých videí a žádném napsaném řádku, si řekl, že se potřebuje jít projít. Žena stále spala, zavrtaná do polštáře a do peřin. „Hele, ještě, že jsem s ní nešel spát, akorát bych ji překáží. Třeba bych ji i probudil.“ Pomyslel si a díval se na spící bytost, zabírající pokud ne obě dvě půlky postele, tak alespoň všechno povlečení a ostatní spací potřeby. Tiše si sbalil oblečení, jež si navlíkne až na chodbě za zavřenými dveřmi.

Když vyšel ven, zjistil, že je poměrně příjemně, ani se nezačal okamžitě potit. Šel svižnou chůzí směrem k moři. Na hlavní ulici zjistil poměrně zajímavý „a hlavně poetický fakt.“ Chorvaté a Chorvatky ve věku, kdy už člověk velmi, velmi brzo vstává a čeká, až zemře, sedí v zavřených kavárnách a čtou si noviny. Každé ráno tu žije jiný svět, svět staroby a blížící se poklidné smrti. Dojemnou scénérii narušovalo jen pár nesmělých chodců, kteří si to šinuli do práce. Tato individua sem nepatřila, sám se cítil nevhodně, ale to i mezi mladými či lidí svého věku.

Jak Michel H. pokračoval k pláži, staří lidé houstli a houstli. Nejzajímavější na tom všem bylo, to ticho. Přes den byly ulice také plné lidu, ale také křiku a vedra, much a smradu z restaurací. „Teď je to úplně jiné.“ Hloučky starců a stařenek v klidu pohupují rozvrzanými kyčlemi a tiše si povídají. Po tomto zvláštním, jakoby zpomaleném zážitku mu nepřipadala pláž plná lidí bůhví kolikátého věku ani trochu šokujícího. Naopak, připadal si jako parazit, co poslouchá průvodce, kterého si nezaplatil a navíc porušuje vyhlášku muzea, za což je skupina, jež si průvodce najala potrestána.

Pomalí běloucí vorvani se na pláži mazali různými krémy, ačkoli slunce bylo ještě daleko za obzorem a s mírným šploucháním si to čvachtali do hloubky. Všichni se nacházeli na písčité pláži, která i bez nich vypadala šedivě a pošmourně. Naprosto zaujatě na sebe opatrně šplíchali slanou vodu a povídali si mezi sebou. Vypadalo to jako představení hippisáků hrané dobrovolným sborem veteránů divadla, neboť ženy a muži byli pomícháni a svazek manželský, pokud ho již smrt nerozdělila, nehrál žádnou roli. Všichni mluvili ke všem a sdíleli se navzájem.

Myslel na ženu v jeho posteli.

Zed' pro dva

Jan Alibista

(ukázka z rukopisu novely)

Vláček vleklého

Někde jsem uvíz.
 Někam se poděl.
 Stal se tím, o čem mi jednou vyprávěl školní technař o velký přestávce.
 Zapálil džointa marockýho haše a začal strašit.
 Mluvil o místě, kam se prej, třeba i na věky, může vznést tvoje duše, když si vezmeš dva tripy
 a kámoši tě zavrou omylem do sklepa a už si nevzpomenou.
 „Anebo vzpomenou.
 Ale pozdě.
 Najdou tě vysmátý zkroucenýho v rohu jak křičíš:
 Vymáčkňte ze mě tu červeň!
 Jsem Červenej trpaslík!
 A tvý nitro pak bloudí dlouhý roky kolem.
 Ale nikdy ne V.
 Tvoje duše obíhá kolem země v nesmyslných kruzích.
 Tvoje voči si bez zeptání pučí nesnesitelná nehybnost, která zbožňuje falešný zrcadla.
 A pomalu se stává snesitelnou.
 Do otupění nervů.
 Do otupění smyslů.
 A nemusí se ti to stát jenom po tom tripu.
 Tak buď freš a dávej na sebe bacha. Jiskra z plamene zhasíná a ve tmě mizí.“

Byl jsem poctěnej.
 Nikdo mi o přestávce nevěnoval tolik pozornosti.
 Poslal mi džointa a dodal: „Pamatuj si to.
 Může se to stát klidně i tobě.
 Třeba i po tomhle šitu.“
 A začal se divně smát.
 Dvakrát jsem si nesměle potáh a šel na výtvarku.
 Malovali jsme zkroucenej javorovej list akvarelem.
 Docela se mi asi poved, jenom jsem si špatně vypnul čtvrtku papírovou lepenkou a tak se mi
 zkroutila jako ten list.
 Když mě učitelka chválila, do očí jsem se jí nepodíval.
 Víčka mi hořela.
 O výtvarce a těláku.
 Skoro pořád.

Byla to růžová doba.

Střední škola a já díky ní nebudu a nejsem ničím.

Jen volnomyšlenkářem na prkně.

Budu profi skejták, snowboardák.

Volný kalhoty, nadejchaný jazyky, tlustý tkaničky a destrukce ulic.

Ulice je to místo, kde to je, kde se žije.

Fuck tha system!

Jediný, co mě zajímalo, byl povrch silnice.

Jestli byla hladká, kde je nověj asfalt, mramor a hladká žula.

Pěkný počasí a kámoši ze sídliště.

Patníky, kanály, kamínky.

A modrá, nekonečná obloha.

A jako tenkrát otvírám jen zas další dveře, okno a sedám si na pohovku.

Jenom mi už není šestnáct a nebydlím se svojí o dva roky starší sestrou.

Teď už je mi třicet a bydlím sám s pavoukama.

Když jsem ale tenkrát otvíral dveře svýho pokoje, byl tam zvláštně zatuchlej vzduch, prosyceněj snad všema věcmá místnosti.

Na skříni plakát Omara Hassana, jak ve stylových vanskách s bílou vlnkou přeskakuje hydrant obrovským olíem.

Takovej ten pravej, americkéj hydrant.

V jednom rohu snowboard a skejt, v druhým rohu pracovní stůl, v třetím molitanový křeslo a ministůl s kazetákem a stovkou kazet, postel a naproti ní skříňka s televizí.

Často se tam teď v mysli stěhuju.

Abych se zas vrátil.

Zpět.

Uprostřed mírně nahnutý ulice

Byla to stará cihlová vila s nabobtnalou omítkou, z pod který se drolil písek a kamení. Odlučovala se jako plástve křehkýho písku.

Často jsem jí pomáhal.

I přesto, že od omítky po všechny místnosti nám bylo všechno propůjčený.

Byla k pronájmu.

Ale stejně.

Bral jsem jí tak jakoby byla naše.

Se známým zapraskáním jsem namáhavě otevřel okno.

Vůně tmelu mezi sklama, proud čerstvýho vzduchu a venkovní děje ihned pokoj svěže probudily.

Opřel jsem se lokty o parapet a koukal do zahrady.

Kolem se valil proud každodenních věcí.

Opilec na kole, pověstnej tim, že prej nemá prsty na pravý noze.

Věčně shrbený sousedce čněl zase ten teplákovitej zadek nad tulipány, jezevčici jak mrtvolý leželi na zápraží, motory aut, křik dětí, zpěv ptáků.

Sednul jsem si na svý starý molitanový křeslo a s očima protínajícíma protější skříň pomalu usínal.

Štěkot psů se utlumoval a s nim i všechno kolem jemně přecházelo někam do pásů nepřetržitě jedoucího podvědomí.

Já.

Táta.

Nějaká mladá pěkná holka a Pavel.

Jedeme v autobuse.

Na chalupu.

Víčkem zavřenýho piva si otvírám jiný pivo, a to tak hrozně začíná syčet, až se na mě otočí řidič a začne na mě řvát: „Hele, s tím pivem si di někam do prdele!“

A napije se svýho piva, který mu podává nějaká babička sedící na přední sedačce.

Autobus se motá, jede po poli, naklání se, div nespadne.

Najednou nastupuje za jízdy předníma dveřma paní, která tu před chvílí seděla kousek ode mě a z druhýho schodu říká: „Ještě nevystupuju.“

Na chalupě to vypadá jako doma a já se tam zrovna probouzím s přeleženou rukou.

Když se na ni podívám, jsou v ní žíly prošněrovaný s nudlema kůže a uprostřed je díra.

Vypadá to, jako bych jí měl z listovýho těsta.

Když se podívám pořádně, je tam i sýr se smetanou a zelený kuřičky, asi kapusta.

Zaplácnu tu díru jako z těsta a uvědomím si, že jsem něco podobnýho jedl v restauraci.

Vycházím na schodiště.

Po levý ruce na trávě leží na dece táta a ta pěkná holka.

Táta se na mě hned otočí a vyčítavě řekne: „Ty sem tak vtrhneš.“

Po pravý ruce na lavičce sedí máma a spící sestra.

Zdravím je a ptám se mámy, jestli to taky vidí v tý mý ruce.

Ten sejrovej oběd.

A nebo jestli se mi to zdá.

Odpoví mi, že mám halucinace a že jsem si přece odjakživa navykával na iluzi.

Jdu do svýho pokoje, znechuceněj tou větou, a říkám si, že jsem asi šílenec.

Otvírám okno a tam na zahradě táta seká zahradu.

Skáču ven z okna, něco беру do ruky, nějaký plech, a řežu se do druhý ruky.

Teče mi trochu krve, jdu za tátou a ptám se ho, jestli i tohle se mi zdá.

Odpoví mi s ironií sobě vlastní: „No jasně, tohle se ti taky zdá. Né, dělám si srandu.“

To už já ale dávno vim a naštvane na něj křičím: „To je ale fakt blbá sranda, víš to?!“

Popadá mě za rameno a jde se mnou k hlavním dveřím domu. Na naší zahradě je teď hrozně moc lidí. Míjíme neznámý lidi s kolečkem, hrajou si tam tři romský děti, Pavlův pes Adam mě kouše do nohy a štěká na mě, ta pěkná holka má na sobě koťátko, který má zarudlý oči. Ptám se sám sebe, chytnul jsem to snad od toho koťátka?

Rána.

Přišla Sestra.

Pes začíná kňučet, skákat, vrtět ocasem.

„No ahó, no ahó!“

Hází jí klíče, popadá je do huby a cinká.

Každodenní rituál.

Mláčení ocasu o dveře záchodu, o dveře komory, cvakání drápků o dlaždice, skok na židli a zase zpátky.

Radost z páníčků.

Poslední dobou mi ale přijde, že na mě kňučí méně.

„No to víš, že jo, to víš, že jo.“

A de k sobě.

Nahoru do svého pokoje.

Kráva!

Naschvál bouchla dveřma tak, aby mě vzbudila.

Tušila, že spím, a protestuje.

Nechápu, kde se v týhle přecitlivělý holce, která denně soucítí i se záchodovým prkýnkem, berou tak bezohledný sklony.

Protože je den a svítí sluníčko?

Asi.

Ale u někoho, kdo se před každou nocí modlí za lepší svět a z celý naší rodiny chodí nejčastěji do sálů s vysokějma stropama a zaníceně v nich pje písne lásky a naděje, mě to stejně pořád překvapuje.

Rodiče se dycky kamarádili s různějma evangelíkama, i když mezi ně nepatřily.

A vona to asi chtěla prolomit a bejt první čistokrevnej Evangelík naší rodiny.

Odmalička nás rodiče brali na jejich bohoslužby, opuštěný fary v horách a lesích, na jejich domy a chalupy.

A Sestře se jejich svět rychle zalíbil.

Ta nespoutanost narozdíl od zásad, který dodržovali její kamarádky z katolickýho skautu.

Mě se líbili hlavně ty prázdniny na opuštěnejch farách.

Při bohoslužbě jsem usínal hned ze začátku.

Miloval jsem rodiče za to, že mě nechali spát i při otčenáši.

Jen když se zpívalo Šli z rána ke hrobu, tak jsem ožil.

Jezdili jsme taky skoro každou neděli do evangelickýho kostela v Uhříněvsi, kde kázala tátova kamarádka a Maruška tam začala chodit na mládež.

Začla se tak kamarádit s jinejma evangelickejma mládežníkama z Říčan a okolí, četla Anselma Grüna, C.S.Lewise a pak pozvolna hurá konfirmace.

Tu jsem absolvoval taky, křtem ve čtrnácti, ale narozdíl od ní nevěděl proč.

Tehdy téměř každý den cvičila na klarinet ty své nesnesitelný stupnice.

Vždycky se vracela na začátek momentu, kdy udělala i tu nejdrobnější chybičku, že jsem si mnohdy zacpával uši a prozpěvoval Nirvánu.

Tádadap tadamáda tádadap tadamáda...Začínalo to bejt nesnesitelnější než ten černobílej psík od sousedů, co štěkal na každýho kolemjdoucího jako by mu stáli na vocase.

Musím cvičit.

Já prostě musím cvičit.

Musíš to vydržet.

Ale aspoň jsem kvůli tomu většinou stihnul umejt nádobí než přišla máma.

Její tvář zvalcovaná kombajnem emocí mě trápila v tý době možná ještě víc než moje sestra.

V kuchyni, oddělený skříňkou na porcelán od obývacího pokoje se vždycky po prvních krocích po linoleu ozvaly skla skříněk.

Pokaždý mě to vylekalo.

Smrad zbytků rozmočenýho jídla.

Otáčení kohoutkama, vyvažování ideální teploty.

Velkej proud vody tříštící se o talíře vytvářel mimo dřez louže a stejkal po plechovkách dvířkách.

Kapal mi na nohu a vsakoval se do ponožky.

V hlavě se mi začal vybavovat ten podivnej sen.

Ruka z listovýho těsta.

Sejrovej oběd.

Táta s mladou holkou.

Chladná máma.

Spící sestra.

Pomalů sestupovala ze svého pokoje po dřevěným točitým schodišti s občasným vrznutím pod pantoflí.

I po schodech šla křečovitě.

Otevřela dveře, sevřený třema zdma nad druhým schodem, kde místo zámku vyklouz zásuvnej ocelovej soudek.

Cvak, bum, křídlo bouchlo do levý stěny.
Klap. Klap.
Pantofle na dlaždicích.
Skřípnutí. Klika kuchyně.
„O?, tys umyl nádobí, to si dneska ale nákej hodnej..“
„Drž hubu, prosím tě, poslouchám televizi, tebe to nezajímá!?“
Položila vedle sebe knížku na levou postel ode mě, složila na sebe ruce do klína a začala se milosrdně dívat se mnou.
Začli dávat Simpsonovi.
Bárt zrovna ubližoval Líze.
Urychlil jsem otírání nádobí, zvedl volume a lehl si na druhou postel.
„Docela nudnej díl, co?“
„Hmm...“
„Seš nasraná nebo co?“
Smutně se na mě podívala, otevřela knížku tam kde byla záložka se slonem a dodala:
„Doufám, že se někdy dočkám dne, kdy nepoužiješ aspoň víc jak jedno sprosté slovo.“
A sklopila zrak do spisovných slov Egona Hostovského.
Aha.
„Di do prdele.“
Za to já bych se rád dočkal dne, kdy by ses konečně jednou pořádně uvolnila tomu světu venku, za tím našim dvojitym sklem, přestala se na každýho zdvořilostně usmívat, vykašlala se na trapný a nutný povinnosti, času dala přestí a šla dělat něco, co tě ani ne-
napadne.
Spontánně, chápeš?!

Tvoje knihomolská nudnost a pobožná sešněrovanost je k nevydržení.
Plánovitě jít spát, plánovitě jít na nástroj hrát, v určenej čas si jít číst, v určenej čas jít jogurt sníst.

Moc jsme toho spolu nenamluvili, ale bylo nám tak vlastně i dobře, když jsme v tom zvláštním tichu tiše spoluexistovali.
Ona si četla a já se díval na ztlumenou televizi.
Někdy se ráda dívala na úplně ztlumenou televizi a domejšlela si, co si tam asi ty lidi říkaj a co se tam asi tak děje.
To mě moc nebavilo, a tak jsem jí provokoval.
Příjemnej šustot, když otáčela stránky knih, dokresloval poklidnou atmosféru večera.
A pak přišla máma.
Lízino kňučení, klepnutí pantoflí, skřípnutí kliky, chvění skel.
Unavená tvář.
Nic po ní nechťtít.

Ten večer jsem šel tradičně „brzo“ spát se svojí televizí.

Byla větší než ta v kuchyni, tam jsme se dívali s rodičema na zprávy a pak útrum.

Byla černobílá a měla lepší obraz, ale nebyla tak velká.

Mně u konce postele ležela na skřínce s legem ohromná ruská barevná bedna ve dřevě s pořádně vypouklou obrazovkou.

Měla jenom dvě vady.

V pravym dolním rohu se objevoval zelenej zakřivenej srpek měsíce o velikosti tří až čtyř centimetrů a postavy se podle něj buď protahovaly nebo tloustly.

Podle polohy srpku.

Jestli se objevil vodorovně, nebo vertikálně.

A pak se ještě občas hejbal.

Když se pořádně rozhejbal, televize začla pískat a bzučet a pak mě jakoby vyfotila bleskem.

To se na dvě sekundy vypínala a zapínala a bylo jí třeba na chvíli dodat spánku.

Mohla prej bouchnout.

Byl jsem ale rád, že se babička rozhodla koupit si novou.

Měl jsem tuhle po ní a skoro každou noc u ní usínal.

Tlačítko vypnutí znali moje rodiče důvěrněji než já.

Žádněj dálkovéj ovladač.

Velký tlačítko s prohlubní, který hlasitě cvakne.

Žádná hnusná tuhá plastová krysa s tlačítkama, upatlaně smrdící na pohovce, než přijde její čas.

Čas reklam.

Když jsem něco provedl, porušil hranici slušnýho rodinyho chování (třeba nadával sestře tak dlouho a hrubě, až vyběhla s brekem do svýho pokoje), trest byl pak lehce předvídatelnej.

Stojim na zastávce.

Prší.

Z dálky vidim přijíždět autobus s číslem 166.

Vzpomněl jsem si, že vo ulici vejš jsem si odložil košík s houbama.

Běžim pro něj a stíhám autobus akorát, než zabočí na vykrojenou silnici zastávky.

Jenže nezabočil.

Frčel dál.

Vztekle na jeho zadek se světlama ukazuju fakáče a on otvírá zadní dveře.

Vůbec ale nezpomaluje, nemám šanci ho doběhnout.

Jdu s mámou lesem a na každym metru kolem lesní cesty rostou šedobílý a hnědobílý bedly velikosti stromů.

Pak mám v ruce kulomet a střílím na projíždějící auto, ale frčí dál.

Sedim s Jitřím a Jamanem v nějaký hospodě na zahrádce v přítomí velikejch stromů.

S lidma od vedlejšího stolu po sobě házíme mobily.
 Já mám u sebe kytíčkovanej s neznámýma číslama.
 Svůj jsem ztratil.
 Prosim Jitřího a Jamana, ať mě prozvoní.
 Až po lajně.
 Odpoví a jdou na záchod.
 Usilovně hledám svůj mobil na hliněný zemi, ale marně.
 Zahrádka se vylidní.
 Jdu na záchod.
 Nikdo tam není.
 Zdi jsou tam na chodbě žlutý a přistrčený neuvěřitelně blízko sebe.
 Vidím jen malou škvírou jednu mušli. Dostat se tam nejde.
 Jen tak tak se prodírám zpátky ven.
 Otevírám těžký dřevěný vrata. Venku na zahrádce potkávám holku, která tam zametá hlínu.
 Mobil nenašla.
 Stojím na zastávce před jakým si luxusním hotelem, kde hraje hudba a rozjíždí se večírek pro zvané.
 Vedle mě stojí táta s kytarou, máma i sestra.
 Prochází kolem nás černovlasá kráska v bílých šatech. Velký modrý voči.
 Táta ji prej zná. Podává mi kytaru se slovy: „postarej se o ní“ a de za ní.
 Krk kytary je zabalenej do Blesku. Řve na ní titulek: Přemek Podlaha bez sexu?
 Strhávám ho, muchlám a dávám do koše na zastávce.
 Začíná pršet. Ty noviny by se přece jen hodily.
 Když přijede autobus, vystoupí z něj Chantall Poullain ve dvacetě.
 Říkám jí, že ji znám.
 Ale jenom se divně usměje a jde směrem na večírek.
 Zezadu má zájímavej sestřih. Mikádo do trojúhelníku, jehož spodní ostrá špička se sbíhá uprostřed jejího krku.
 Nastoupíme s mámou a sestrou do autobusu. Chytíme se žlutých madel a říkáme si: „Táta se nám zamiloval.“

„Matyáší!
 Vstávej!
 Už je osum!“
 „Di do prdele a zavři za sebou!“
 Nikdy jsem ji jako budík nebral, ale nenechala se odradit, nikdy to nevzdávala.
 Chtěla bejt učitelkou.
 Přišla ještě jednou s taškou na zádech.
 „Vstávej!
 Už je ráno!“

„To vim taky, ty krávo.“
 Převalil jsem se na druhou stranu a když bouchly dveře, pomalu jsem se soukal z postele.
 Studená voda mě vyděsila svojí studeností.
 Až šokem se trochu probudim.
 Pomalu jsem své tělo navlíknul do jeho zmuchlanejch, odšitéch podobizen a bez snídaně vyrazil do školy.
 Na ulicích už nebylo školáků, jen pár lidí s prostornejma taškama směřovalo pro čerstvý pečivo a já, i když jsem šel pozdě, nikdy jsem neběžel.

Na druhým chodníku souběžně se mnou šel Ondra, septimák, kterýho jsem v tuhle dobu často potkával a tiše se mu smál za to, jak chvíli šel a chvíli popobíhal, dlaně na kyvadlech rukou klopil až skoro za pravej úhel a vypadal tak jako nějaká směšná opice.

Před mostkem, kterému se říkalo myší díra a po kterým jezdí vlaky do Prahy a na druhou stranu do Benešova, jsem nečekal jako ostatní lidi, až projede auto, ale procházel vždy rovnou těsně podél zdi, i když mezera mezi autem a zdí, činila tak padesát centimetrů.

To mi vždycky dodalo malou dávku adrenalinu.

Tu hned po ránu potřebuju.

A nejen po ránu.

Po vstupu do školy co nejtíšeji vystoupám po protějších schodech a hned v prvním patře v chodbě zahnu doprava.

V první třídě po levici sídlí septima a vládne tam nepřerušovaný ruch.

Já ale takový štěstí jako Ondra neměl, třída druhá a v chodbě poslední byla přiřazená mně a vládlo tam mrtvolný ticho.

První hodina byla totiž dneska přidělená literatuře, a tím pádem i třídní učitelce Viole Píniové.

A ta nezaspávala.

Dřív jsem nesměle klepal na dveře, ale teď už mi to přišlo trapný, jen by se tím prodloužil smích spolužáků, protože stejně každý ze třídy ví, že jsem to já, kdo tahá za kliku.

„Dobrý den, já se hrozně omlouvám, ale nezbudil mě budík.“

Ze smíchu spolužáků se přísně vyhoupnul hlas Violy Píniové a získal si ticho a pozornost:

„No, tak to by sis ho měl co nejdříve dát opravit, protože už tě nezbudil po třetí v tomto týdnu a za dnešních 15 minut ti už musím dát třídní důtku! Máš tu už velkou absenci, s kterou bys měl začít něco dělat!“

Posadil jsem se do první lavice vedle Markéty a bylo mi úplně jedno, že dostanu nějakou důtku. Viola si mě zapsala do třídnice a pokračovala ve výkladu Goetheho Werthera. Když se ptala, kdo si z minulý hodiny pamatuje alespoň něco z příběhu, byl jsem jedinej, kdo zvedl ruku s tím, že se Werther zabil pro nešťastnou lásku.

Viola Píniová mě měla ráda i přesto, že slýchávala od latinářky, francouzštinářky a angličtinářky samý stížnosti.

Myslela si, že hodně čtu.

Vždycky, když jsem měl referát na přečtenou knížku, působil jsem dojmem sečtělého.

Na třídních schůzkách vždy vyvažovala mojí neposlušnost tím, jak ji těší, že tak hodně čtu a že při čteních nahlas z učebnic patřím k těm nejlepším.

To byla sice asi pravda, ale v té době jsem knížky skoro nečetl.

Jenom prvních dvacet stran, něco z prostředku, konec a hlavně výcuc z obálky nebo z doslovu.

Náhodně jsem vybral pasáže, který přečtu, a referát byl z krku.

Musel jsem jich dělat víc, abych si vylepšil známku.

Za diktáty.

Další hodinu jsme měli matiku, o přestávce tradičně některý spolužáci včetně mě sháněli od holek úkol a bleskově opisovali.

Ta, co nechtěla nikdy nic pučit, byla Noemi, a proto pro nás byla jeptiškovskou šplhounkou.

Snad nikdy jsem ho neopsal bez toho, aniž by mi upadla tužka.

Tak bleskově nikdo nepsal.

V lavici šustil bordel.

Obaly od tyčinek, prázdný petflašky, posmrkaný kapesníky, vypaný propisky. To se nelíbilo jak mejm metrosexuálním fotbalistickým spolužákům, tak mejm spolužačkám, natož Markétě, která se mnou seděla střídajíc se z Evou.

„Hej Mates, nehrň ke mně ten bordel, mám ho už na své pülce!“

Stěžovala si se směsí orbitek a dvou marlbor v dechu.

Když kvůli tomu kulila voči, scvrkávala ksicht, přinesl jsem teda k lavici koš a smetl to do něj.

Pak jsem dopsal poslední rovnici, vrátil sešit Evelíně a pohodlně se usadil.

Maják Honza už hlásil příchod.

Matikářka vypadala jak chlap s prořídlejma hnědejma vlasama v culíku.

Na levý tváři měla velkou bradavici se třema chlupama a pod nosem jemnej knírek, ale se svým černým humorem pronášeným hlubokým hlasem sem ji miloval.

„Tak se posad Radku, tohle by ti nevyšlo ani s přispěním Einsteina.“

Byla to jedna z těch lehce asociálních učitelek, kterejm nezáleželo na tom, jak vypadaj.

Každý den měla červenej svetr a černý legíny od křídly.

Nagelovaný fotbalisti se jí za to posmívali, byla vcelku odpudivá, ale když rozjela ležérně a přesto čitelně nezvladatelnou rychlostí své rovnice, byl to projev kouzelnice.

Školní den byl pak jako dycky pomalej a vleklej.

Ještě děják a angličtina.

Bořivoj, kníže, vládce, Boleslav, Václav první, třetí, desátý.

Nebylo rychlejšího a hbitějšího žáka, kterej umí tak tiše a rychle sbalit své věci do tašky, protože poslední dvě slova, vypadnutá unaveně z úst angličtinářky s chlupatejma nohama byla balzámem na naše dětský, znuděný tváře:

„...můžete jít...“

Dolů, po cestě z panelovejch kvádrů u školy, doprava po vykotlanejch dlaždicích kolem hydrantu, kde je bílou barvou obtaženou jeho stín, zase skrz myší díru, skrz drátěnný ploty prostrkovat ukazováček, škádlit zuřící psi, vyslechnout si jejich naštěkaný výhrůžky. Projít kolem kina, zabouchat na jeho boční dveře s kulatým oknem, kolem obchodu Květ, nebo skrz, kolem domova důchodců, polní cestičkou, pak chvíli štěrkem. Naznačit hod směšně hafajícímu pudlovi, aby chvíli pobavil svojí hloupou zmateností, naposledy se rozhlídnout při přecházení kolmý ulice, pozdravit souseda trávícího většinu dne ošetřováním své milovaný zahrady, vytáhnout klíče z přední kapsy tašky, nahlídnout do válcový schránky a odemknout vrzavou branku.

Pak už jen narýsovat krokama pravej úhel podél zdi domu, vystoupat na čtyři schůdky, otočit se a chvíli nasávat atmosféru zahrady.

Uprostřed zahrady mezi dvěma jabloněma táta udělal houpací postel.

Vzal kus zrezavělý trubky z lešení a vsadil jí do větví. Na konce dal dva řetězy na který zavěsil starou železnou drátěnou konstrukci postele a bylo.

Celorož jak z drátěný košile na pérách.

Pak už jen přenosná matrace, deka, polštář a hurá houpáčka.

Byla to tíha.

Neni divu, že po dvou letech už bylo lešení prorostlý s větví.

Táta tam za slunných dnů rád odpočíval.

Hrál na kytaru.

Maruška si tam občas četla, dokud jsem jí nerozhoupal.

Já jsem tam ležel a díval se skrz korunu.

Občas přiletěl kos, vrabci, fosforeskující mšice a všelijakej roztodivnej hmyz.

Bedlivě jsem je všechny pozoroval.

I mravenci se houpali.

Lehl jsem si napříč na břicho a pořádně to rozjel.

Jenom to vrzání řetězů, když byl úhel postele na maximum, že hrozilo vylodění, nešlo poslouchat.

Ale byly dny, kdy jsem si vrzal naschvál.

Houpat se chodil i soused-parták, Honza Kulicznyk, měl polský předky a tátu bohatýho podnikatele.

Měli obrovskou zahradu a jenom kvůli mě a synovi jeho táta mezi náma zboursal plot a postavil novej, s brankou.

Stavěli jsme ho společně.

Sokl z betonu, do něj náky železo a kluci přidržujte podél ty fošny, aby to nevyteklo.

Dobrý, to už bude držet.

Sloupky, pletivo a branka, kterou vyrobil ze dřeva.

Kousek od ní si postavil dřevěnou boudu-dílnu, vedle branky dal králíkárnou pro šest a vedle králíkáren jejich máma vysázela slunečnice.

Vytvořily tak uličku: zleva dílna, zprava králíci, slunečnice, záhony na jejichž konci, byly dva dvacetimetrový smrky.

Někdy jsem se brankou nepozorovaně proplížil a lekal králíky.

Anebo vyděsil Honzu zezadu, když kropil záhony nebo sekal zahradu.

Už tři roky jí nikdo z nás nepoužil.

Kolem tyče branky a sloupku plotu je teď obtočený tlustej drát.

Ze skautu jsem utek, Honza zůstal, z rugby jsem odešel, Honza zůstal.

Začal jsem jezdit na skejtu, von na in-linech.

Já měl amigu, von pentium.

Nám se drolila omítka, voni měli běloskvoucí novostavbu.

Máma v houpacíce moc často neodpočívala, bála se, že jí to lešeni spadne na hlavu a dostane ischias.

Pracovala totiž v domově seniorů v nedalekých Babicích a ischias byl pro ní nejobávanější nemocí.

Někdy jsem tam ale zastihnul rodiče, jak se muchlujou.

Jenom tak nehoupej táto, nehoupej.

Ale táta schválně houpal.

Pak už jenom odemknout hlavní dveře, klíče dát pro zklidnění do pusy kvilejícímu psovi, přezout se odkopnutím, otevřít dveře do pokoje, zahodit tašku do rohu, zmáčknout tlačítko play u magnetáku na stole a celotěžce spadnout na svý molitanový křeslo.

Proud věcí.

Pak pomalu.

Přecházel.

Kam si.

A do.

Schizofrenička zbledla, zkameněla, chvíli bílá, potom černá.

Obecně maj schizofrenici prej široký kostnatý ramena.

Jdu kostelem plným starejch lidí, sedám si co nejvíc dopředu.

Když se mírně otočím doprava, zjišťuju, že sedím na židli přímo za kazatelnou a přede mnou je už jenom zeď.

Zvedám se a jdu co nejvíc dozadu, překvapuje mě, že se nikdo nesměje.

Byl jsem přece chvíli farářem zády k lidem.

Ob jednu lavici sedí táta a sestra a vroucně zpívají Kristus je má síla i spasení, potěšení..., otáčí se na mě, jako že mám taky zpívat, proč nezpívám.

Najednou se všichni tři ocitáme na lesní cestě. Jdou přede mnou tak o deset metrů a vesele se baví. Zrychluju krok a Maruška po mě hází větve smrku v podobě divnejch zelenejch šišek a volá: „Já nevěděla, že seš alergickéj na jehličí, já jsem to nevěděla..“

V šestém patře panelákového bytu je na oknech svíčka v plastový lahvi vod dobrý vody. Říkám svý holce ať další nezapaluje, budou padat kroupy a stejně, je k večeru a chystáme se do hospody.

Hospoda je temnej klub a po schodech nahoru vyvýšená venkovní zahrádka. Deme ven, na okamžik je tam i Venca, moje sestra, dvě neznámý holky, Helena a Matěj. Všichni po chvilce mizej. Motám se s pivem mezi beer setama, narážím na neznámý technaře, hledám svý kámoše. Du dolů klubem, řve tam kapela s hlasitým bendžem, nemůžu se protáhnout u baru kolem týpka s báglem kterej je nafouklej tlustej dekou, padám na zem. Lidi na mně vejraj jak na feťáka. Přitom jsem střízlivej, v ruce furt třímám první pivo. Vnikám do poslední místnosti klubu a tam sedí sestra s dvěma pohlednejma kamarádkama.

„Celou dobu vás hledám kam jste se kurva vypařili!“

„Pudem?“ Špitne jen sestra.

Jsme venku, je podvečerní šero a já chci jít někam jinam na pivo. Asi dvakrát to nadhodim do placu, ale nikdo neodpovídá. První dvojice jsem já a sestra, zbylý holky dou za náma.

„Proč nechceš jít na pivo?“ Ptám se sestry umanutě. Když se na ní podívám, evidentně je zmítaná uvnitř něčím hodně velkým, tak rudej obličej jsem neviděl.

Začne na mně téměř rvát a nevím jestli u toho i nebrečí.

„Ty si vůbec neuvědomuješ, že tě něco přesahuje a že je to zlý.“

Ty jseš totiž zlej. Myslíš jenom na sebe!“

V pravý ruce mám teleskopickou tyč, kterou zmáčknutím prodloužím o tři metry. Jsem najednou v úrovni korun stromů na konci tyče.

Směřuju se na malou hlavičku sestřičky. „Já tě přesahuju! Já se přesahuju!“

Chvíli du o jedný chůď, pak tyč vrátím do její metrový velikosti, uvědomím si totiž nevhodnost takový scény, mejch slov a snažím se tvářit vážně.

„Ale vždyť já chci jít s váma jenom na pivo, třeba ty holky co s tebou přišli vůbec neznám, chtěl bych je poznat.“

„Já mám hlad, chci jít domů.“

„No vidíš to, tak kdo je tady sobeckej?!“

„Ty, ty máš totiž větší hlad.“

A máš ho věčněj.“

Lefkada, Vassiliki

Jónské ostrovy

Michal Šanda

Maják na Cape Lefkátas.

Pláž Porto Katsiki

S awa o Ka tó

Loď Grimaldi Lines
směřující
z Itálie do Řecka

Kefalonia, Fiskardo

Fiskardo

Fiskardo

Ithaka, Fries

Fries

Fries

Frikes

Frikes

Papanikolis cave

Ostrov Scorpios
a Onassisova vila

Lefkada, Vassiliki

Nidri Star v domovském
přístavu

S awa o Ka tó

Vnitřní strana Bělehradu Štěpán Kučera

„Je tam něco k focení?“ napsal mi do Bělehradu Michal Šanda. „Napadlo mě, že by v DA byl pěkný tvůj pobyt zdokumentovaný pár fotkami...“

„K focení je vždycky všude něco, ty by ses tu v tomhle směru jistě vyřádl, že já nefotím,“ odpověděl jsem.

„Foťák máš v mobilu :-j“ odpověděl Michal a měl pravdu.

„Tak jo, tak já zkusím něco nafotit a pak posoudíš sám, jestli to stojí za publikování. Ale nečekej žádný umění...“

„Neee, dokument z cest spisovatelových. Něco jako Čapek.“

„Hehe. No tak uvidíme.“

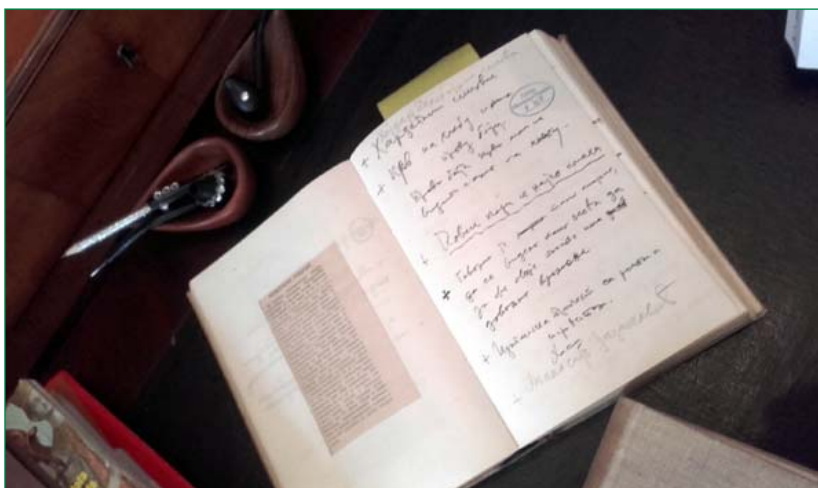
Činžák, kde posledních sedmnáct let svého života bydlel spisovatel Milorad Pavić, je omítnutý do krémova a připomíná ostře řezaný dort, s Pavičovou usměvavou bustou u vchodu jako rozinkou.

Pavičova busta od ruského sochaře Grigorije Pototského. Podle Pavičovy vdovy Jasminy Mihajlović ostatní národy věnují památce jejího muže větší péči než Srbové.

V Pavičově bytě je v rohu pokoje starožitný psací stůl s vystavenými zápisníky a dýmky, na němž vznikl román Chazarský slovník. Ten vyšel v roce 1984 a časopis Paris Match poté nazval Paviče „prvním spisovatelem 21. století“, což je označení, které se ujalo a autor ho stvrdil svými dalšími knihami.

Kdosi mi vyprávěl, jak vídal Paviče s Jasminou při procházkách bělehradskými ulicemi. Starý rozvážný pán a vedle něj mladá extravagantní žena. Dnes má Jasmina síťované punčochy, zelené brýle i nehty a elegantně kouří cigarety. Sama napsala několik knih, které prý nejsou vůbec pavičovské, ačkoli to od ní čtenáři tak nějak očekávají.

„Obraz Srbska na západě tvoří filmy Emira Kusturici, kde hrají romské kapely, je tam podivná, pokroucená historie, drsný sex a lidé na sebe pořád křičí. Divák si řekne, ten to vystihl, takhle vypadá Balkán,“ říká Vladimír Arsenijević, jeden z nejpopulárnějších srbských prozaiků. „Před několika lety jsem napsal knihu Predátor o současném světě, o uprchlících a globální mobilitě. Hlavní postavou je irácko-kurdský jezida. V zahraničí mi říkali, proč srbský autor píše o Iráku? Odpovídal jsem: Proč ne?

„Belgrade Waterfront je projekt přestavby zanedbaných oblastí na břehu Sávy a jsou v něm angažovaní podnikatelé ze Spojených arabských emirátů, takže hrozí, že nám tu uprostřed Bělehradu vyrostě malá Dubaj. Ta oblast potřebuje renovaci, ale ne pomocí laciných mrakodrapů, potřebujeme především kvalitní urbanistické projekty,“ vypráví Vladimír Arsenijevič o obřím developerském projektu, proti kterému se teď v Bělehradě protestuje.

Víkendové chatky na řece Sávě.

Byt, kde jsem bydlel, patří jednomu filmovému režisérovi a jeho knihovna je plná překvapení. Našel jsem v ní i knížku psanou česky, s věnováním datovaným z Prahy 1994. Byla to toho roku vydaná autobiografie Miloše Formana Co já vím? napsaná společně s Janem Novákem. Z radosti nad tím setkáním s mateřtinou jsem knížku rozečetl a nestačil se divit, jak skvěle je vyprávěná – jako román v podobě perfektně vypointovaných mikropovídek. První kapitoly popisující autorovo dětství, dospívání a jaro dospělosti patří k tomu nejpůsobivějšímu, co jsem četl o Československu 30. až 50. let. Noc, kdy paní Formanovou odvedlo gestapo, byla „jako z Goyových obrázků“ a skončila, až když se „v loužičce moči zableskly první růžové paprsky rána...“ Nečekaný zážitek z Bělehradu.

S bělehradskými studenty bohemistiky, kteří mluví skvěle česky a mají rádi Milana Kunderu, Michala Ajvaze a Brno.

Srbsko nemá pověst země vysloveně přátelské cyklistům, ale třeba cyklostezky v Novém Bělehradě jsou lepší než v Praze, protože jsou bezpečně oddělené od provozu na silnici. Starý Bělehrad zas obkresluje malebná cyklostezka vedoucí podél řeky Sávy až na Adu Ciganliju, poloostrov s jezerem, v němž žijí obří sumci a trpasličí medúzy a obklopují ho dobré rybí restaurace.

„Ve stejnou chvíli existuje mnoho dob. A každá má vlastní čas,“ řekl Milorad Pavić ve svém posledním interview, publikovaném tři dny před smrtí.

„Dá se milovat pevnost? Dá!“ říká Milorad Pavić ústy svého vypravěče v jedné povídce. „Já jsem si zamiloval a dodnes miluju bělehradskou pevnost Kalemegdan, vystavěnou za dob Římanů na pozůstatcích staré keltské tvrze ze 4. století před Kristem.“

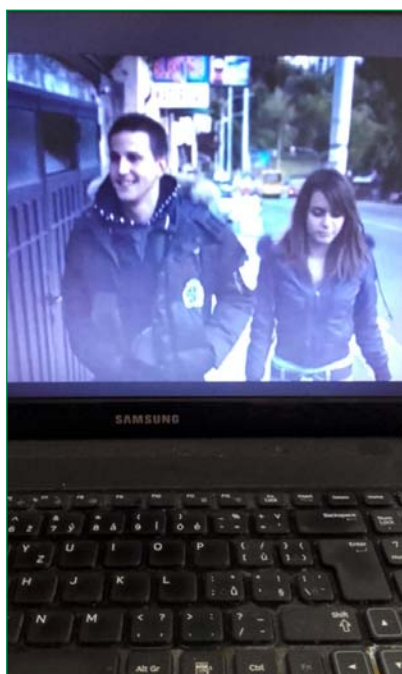
„Kdysi bývaly na obou řekách přístavy, kam lodě přivážely potraviny a otop, a kolem nich postupně vyrostla osada se dvěma kostely, jedněmi lázněmi a o kousek výš se sídlem metropole, z něhož se dochovala jen krásná okna se sedadly po obou stranách,“ pokračuje Pavičova povídka o Kalemegdanu na soutoku Dunaje a Sávy.

V hospodě Staro Mesto, kde na stěnách visí obrazy českých velikanů od Karla Havlíčka Borovského po Ivana Magora Jirouse, se setkávají bělehradští Češi. Profesor Aleksander Ilić, bohemista a bývalý velvyslanec v Praze, tu v půlce června představil svůj překlad Masarykových úvah O bolševismu.

Do Stareho Mesta chodí i paní Jasmina. Servírka mi vyprávěla příhodu, kterou prý Jasmina zažila v parku Tašmajdan. Stojí tam socha Milorada Paviče a pod ní procházeli žena s malým chlapcem. „Mami, to je obr?“ vzhledl chlapec k soše. Ve skutečnosti řekl gigant, protože tak se prý srbsky řekne obr. Žena se při pohledu Paviče zamyslela a řekla: „Ano, je.“

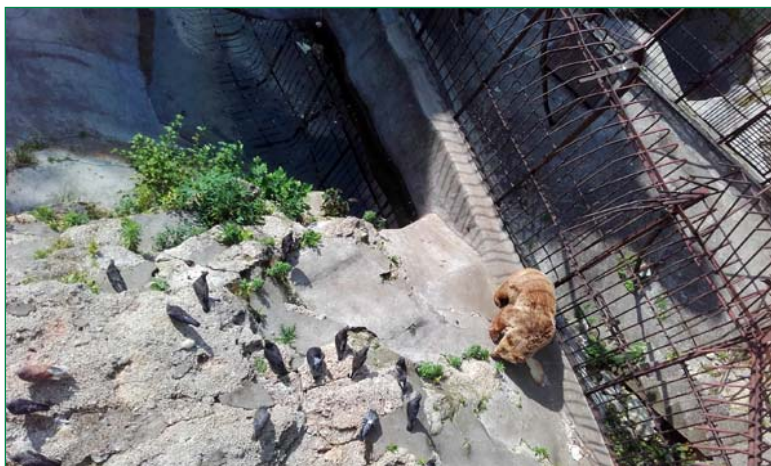
Film Klip režisérky Maji Miloš patří k mezinárodně nejviditelnějším srbským snímkům posledních let – získal dvě ceny na festivalu v Rotterdamu a v Rusku ho zakázali coby dětskou pornografií. Je to dobrý, vnímavý film o dospívání a místní na něm oceňují i to, že do testosteronem živěné srbské kinematografie přináší ženský hlas.

Festival Mikser – hipsterská tvář Bělehradu. (foto: Veronika Senjuková)

„Dne 13. června se na velvyslanectví uskutečnilo setkání českého spisovatele Štěpána Kučery se srbskými nakladateli. Setkání organizovalo sdružení Krokodil ve spolupráci s velvyslanectvím. Českého autora, představitele sdružení Krokodil Vladimira Arsenijeviče a Anu Pejović a srbské nakladatele na ambasádě přivítala velvyslankyně Ivana Hlavsová,“ píše web české ambasády.

Během mé návštěvy v bělehradské zoo medvěd ulovil holuba a páv vlétl do ohrady ke krokodýlovi. Přišel mi na mysl Kusturicův Underground, zvláště scéna válečného bombardování Bělehradu, kdy je zasažena i zoo – husa doráží na raněného tygra, ale ten ji z posledních sil srazí ranou tlapy.

Na Festivalu Krokodil, mezi dvěma moderátory, vystupuje umělec z Prahy.

Fotoreportáž vznikla na rezidenčním pobytu v Bělehradu pořádaném Institutem umění – Divadelním ústavem a asociací Krokodil.

S

av

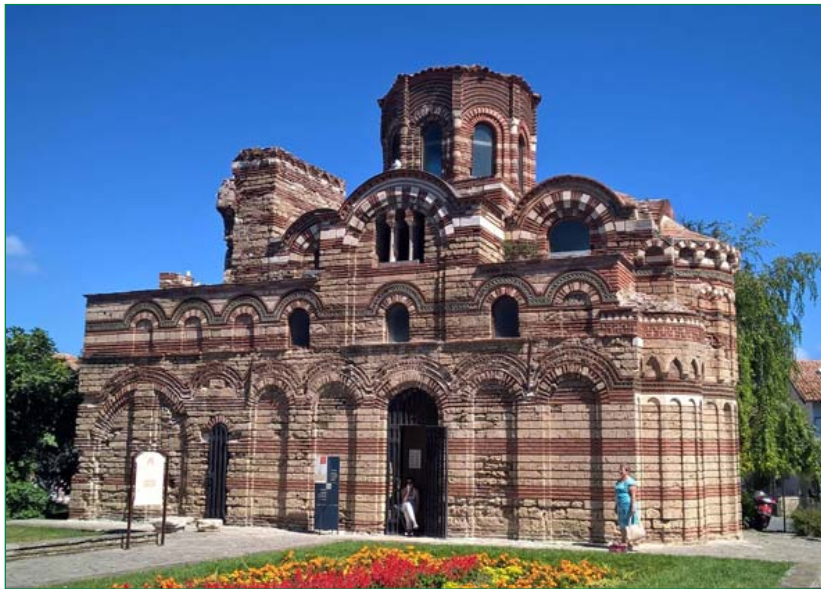
o k

to

Nesebar

Klára Kadlecová

S

awa

o

Irsko

Silvia Ronisová

S awa o Ka tó

S

awa

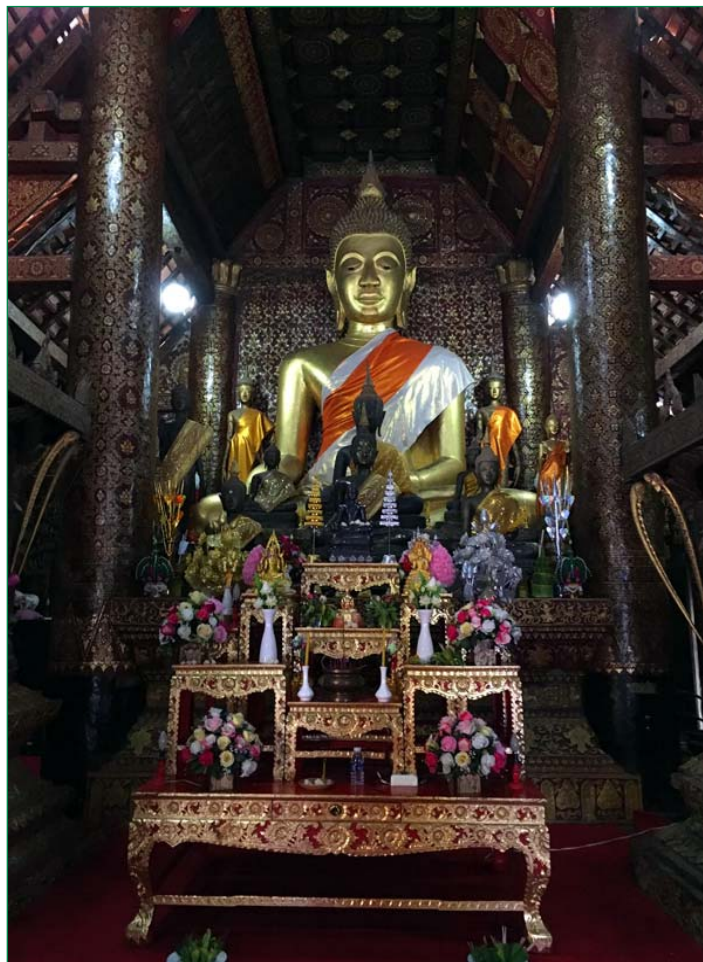
o Ka

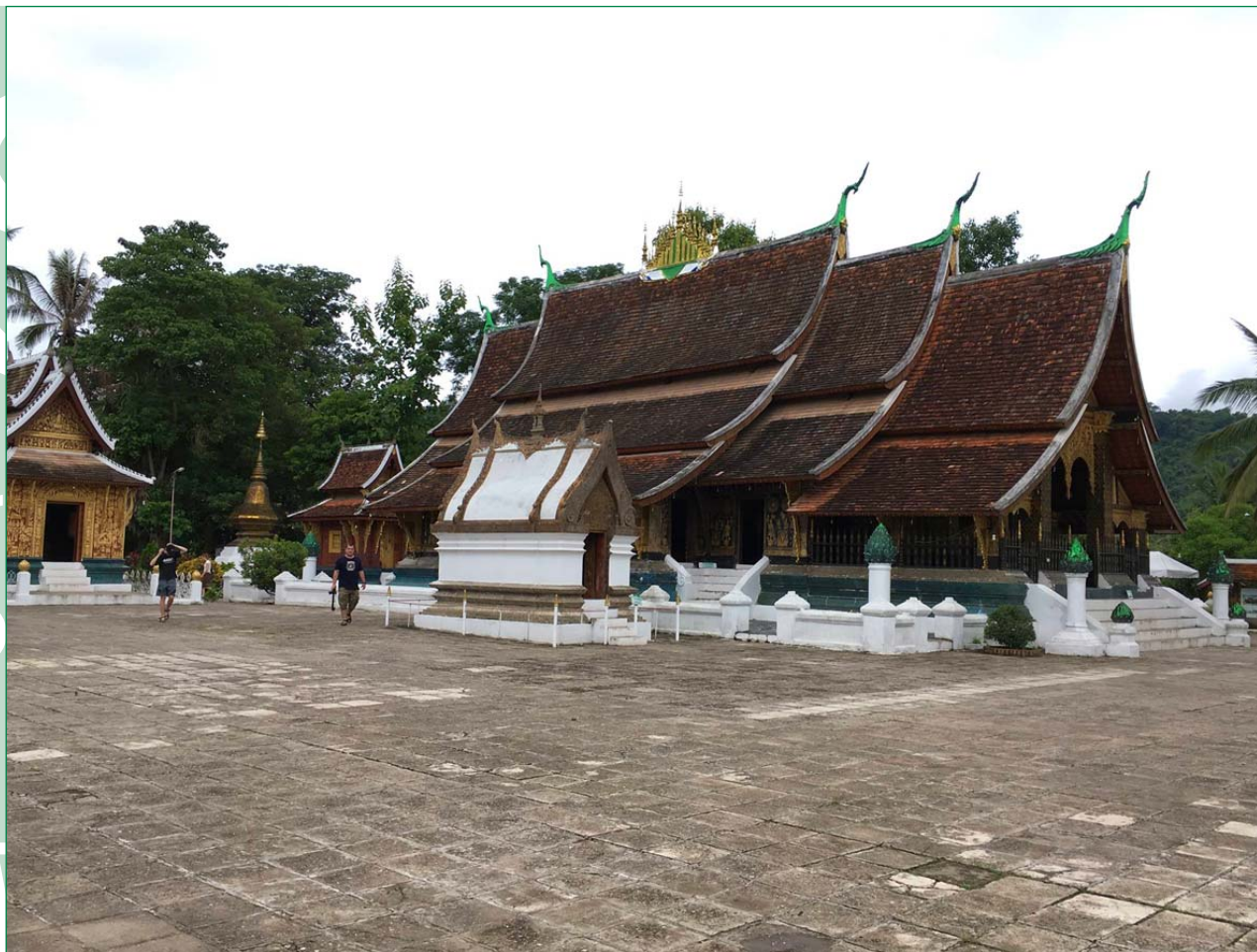
tó

Laos

Lukáš Marvan

S awa o Ka

S

awa

o Ka

tó

Gruzie

Denisa Šťastná

S awa o Ke

S awa o Ka t

Kyjov

Zatímco ostatní vyrážejí o prázdninách do exotických destinací, Dobrá adresa tradičně prozkoumává tuze-
mské hvězdy. Letos se vypravila do Kyjova. Neuvě-
řitelnou náhodou si objednala ubytování v penzionu, který
sousedí s domem, kde žil legendární kyjovský fotograf Miro-
slav Tichý. Dlužno poznamenat, že na něj sousedé nevzpomí-
nají s pietou. Stačilo vyslovit jeho jméno a byl oheň na střeše.

Na konci minulého století zmizela v nenávratnu řada lo-
kálních pivovarů, zato v současnosti se karta obrací a panuje
boom minipivovarů. Nevyhnul se ani Kyjovu. Dobrá adresa
originálnímu pivu přeje, a proto navštívila Kyjovský pivovar

Kyjovský pivovar

Radnice

Náměstí

Rib eye steak

Rib eye steak
a la Kyjovský
pivovar

<http://www.kyjovsky-pivovar.cz/> a <https://www.facebook.com/kyjovsky.pivovar/> Bohužel se ale dočkala zklamání. Že obsluhující personál tvořili brigádníci najatí na letní sezónu, to se dá pochopit. Dívčině za pípou se kvůli její kráse snadno odpustí, že pivo nečepuje, ale cmrndá. Mnohem horší to bylo s jídlem. Na jídelním lístku se dočteme: steak z vysoké roštěné entrecote (Rib eye steak) s chilli bylinkovým máslem. Při objednávání nevznesla servírka automatický dotaz, jak propečený má být. Dalším varovným signálem byl příbor. Namísto steakového nože pižlátka jako ze školní jídelny. A samotný steak? Na prvním obrázku je rib eye steak, jak má vypadat. Na druhém obrázku je podešev o tloušťce cca půl centimet-

ru z bůhví jakého rozklepaného masa, zasypaného grilovacím kořením. Shodou okolností si pan provozní, či dokonce snad majitel Kyjovského pivovaru, rovněž dopřál k večeři steak. Samozřejmě, že vypadal jako ten na obrázku prvním. Po protestech mu chvilinku očividně něco šrotovalo v hlavě, nakonec ale nad poctivou podnikatelskou pověstí převážilo zkasírovaných 229 Kč a s nehoráznou drzostí se mě jal přesvědčovat, že o steacích nevím absolutně nic. Kyjovský pivovar je prostě špatná adresa.

Protože jsem ale Dobrá adresa, nechce se mi končit negativně a tak si na závěr prohlédněte fotografie kyjovského náměstí a výstavní radnici.

Rekonstruovaný dům
Miroslava Tichého

Doma není nikdo
prorokem

Miroslav Tichý

Doma není nikdo
prorokem – detail

Pamětní
deska
na domě

S
awa
o Ka
tZ Vietnamu (V)
Jakub Šofar

Tak konečně kulinářský text. Vietnam je radost hlavně pro žaludek, taky mimochodem, kamkoliv přijedete, tak vám připadá, že všichni jen jí. Všem pracují sanice, nahoru a dolů, oči jsou zachyceny kdesi v prostoru, zafixovány, a drží ústa, která zpracovávají potravu. Ráno, dopoledne, odpoledne, večer, v noci, ráno... pořád někde míváte Vietnamce sedící na malých plastových židličkách (těžko jsem z nich stál a jednu jsem rozsedl) jak hříbci na pasece. A to všechno mimo teritoria restaurací či bufetů. V proluce mezi obchody, před vchody domů, všude se místní houfují a žvýkají, aniž by vám bylo jasné, odkud to mají, protože nikde kolem žádná přípravná, žádná matka s propanbutanovou bombou není. Ale, je to jejich dílo, tak proč se jim do toho cpát.

Než spustím telegraficky popis k fotkám, tak dvě „informace“, které nejsou zdokumentované.

Zprv přiznání, že dvakrát jsme tu vietnamskou attacku přerušili, jednou v Hanoji, kde jsme si v čtvrti, kde bydlí hodně Evropanů, dali v bistru Germany klasický vídeňský šnicl s bramborovým

salátem (velmi pojedlý), za druhé v Hoi Anu, v italské restauraci, klasickou pizzu. Ono to tak musí být, přerušit slasti v nejlepším, Dalí to dělal pořád, a je to tak dobře.

Zadruhé, jel jsem do Vietnamu s představou, že ochutnám psa a hada. Nejde mi o to „ochutnání“, skousnout psa není v Česku a Moravsku problém, ale mně šlo o to, aby to bylo v restauraci, připravené v nějakém „řádu“. Takže pes nula, možná někde na venkově, ale v žádném místě, které jsme navštívili, přítel člověka na menu nebyl. Zato páníčků se psíčky mraky. S hadem to vypadalo podobně, v Hanoji vůbec ne, v Saigonu ho sice měli v jedné speciální restauraci na jídelním lístku, ale zrovna nebyl, to samé v deltě Mekongu, kde farmáři prý nestíhají dodávat. Takže po téhle stránce nic. Koho jsem znechutil tím, že bych si dal psa, tak jen dodatek, že ještě jeho prapraprapředek si psa dopřával (stejně jako havrany nebo veverky nebo jezevce). A zatrhł to až starej Procházka, Franta Josefů. A nedělejte ze sebe pitomce! Takže drobnou útěchu mi poskytl škorpión, což je hodně malá náplast. Ještě mu obsluhu-

Foto Jakub Šofar

jící hned poté, co ho naservíroval, utrlh přede mnou ocas s bodcem. Chutnal jako pražení mravenci. V nejhorším proč ne. Když jsem jezdil v mládí na skautské tábory, syn žďárského lesníka pojídal živé pulce, a jak je dneska ztepilej.

Obecně je třeba připomenout, že vietnamská kuchyně není „cítit“ čínským gluto-gluto, což jsem se domníval, že je znak jen „čínských“ restaurací v Evropě, ale zažil jsem to i v Hongkongu, který náleží ke kantonskému okruhu, a odsud k nám rozhodně moc čínských kuchtíků nejedí.

Hned v noci při přiletu polivka a lahváč – a dobré to bylo.

Pro cizince a bohatší Vietnamce (ti chudí na to nemají) jsou občas v restauracích speciálně upravené stoly s otvorem vprostřed, kde si můžete buď sami grilovat či uvařit. Topí se pevným lihem a vaření moc nedoporučuju, pokud nemáte minimální představu o tom, jak dlouho se který „typ“ masa vaří. Dostanete kuřecí a vepřové a různé plody moře a pak už je to alchymie, jinak se vám z toho povede takový blivajznický Eintopf.

K přesdennímu zakousnutí nejvíce vyhovuje „sendvič“ bánh mì, který se dá v Praze taky na několika místech pořídit, ale jaksi to není ono.

Když se sejde víc lidí na večeři, každý si objedná něco jiného, a pak můžete vytvářet švédské stoly. Do toho by asi Vietnamec nešel, ale nám se podařilo večeřet s několika expaty, kteří to takhle dělají.

I když náš „mentor“, žijící v Hanoji dva a půl roku, tvrdí, že nejlepší pho je v Praze (ve Vietnamu je špatná voda, špatné základní suroviny a smog do toho), zkoušel jsem „phóchka“, kde to šlo. Rozdíl je většinou v tom, že „zeleninu“ dostane zvlášť a dostanete jí dost.

V Sapě na ulici se točí pašící jako o život a poprvé jsem si tu dal vietnamské coffee, což je taková překapávaná káva (nárychtungů na prokap je větší množství, někdy až bizarních konstrukcí). Důležité je, že na dně hrníčku číhá trochu vietnamského Sal-ka (které klidně může být vyráběné u nás).

Na lodi v Ha Long Bay se jedlo pořád, většinou co moře dalo. Vařené ryba, která vypadá jak klasičtí „utonulí“ kapři na březích našich vod, i tak chutnala, ale ostatní potvory šly, ty se daly, navíc když si správně sednete ke stolu, s Britama, kteří nejedí nic mořského, tak je to docela radost.

V Hoi Anu jsou mj. výtečné francouzské cukrárny a na pláži se o vás ti, kteří obhos-

podařují tu výšeč pobřeží, kam jste se uráčili nasádlit, starají pěkně. Jenže oni jsou, na rozdíl od vás (od nás) v práci.

No a možná nejlepší jídlo, v Saigonu na ulici, pod mrakodrapama, teta si tam roztáhla takovou pojízdnou kuchyň a my si dali její závitky s omáčkou. Jako od maminky.

Návštěva, dle české Saigoňana, který provozuje internetové stránky, restaurace s nejlepším phóchkem. A že jich tu mají (viz jídelní lístek). Dal jsem si tu s kravskou oháňkou a ještě v noci jsem od sebe odháněl vzpomínky na tu dobrotu, protože každá věc má svůj vymezený čas.

A jedno z posledních jídel ve Vietnamu – už kvůli názvu, který mám rád, jednou „bumbo nambo“ prosím!

Mělo by to mít nějaké klenuté zakončení. Tak jo. Tlustého Vietnamce nevidíte, pouze sošky toho tlustého veselého Buddha. Ten přináší štěstí. Tak ale proč Vietnamci víc nebaští, tomu nerozumím... vždyť otlylost je radostná a demokratická událost.

Tiết hột gà <i>Egg White as drink</i>	
Chén	26.000 vnd
MÓN ĂN NẸM <i>Appetizers</i>	
Chả giò nhân tôm thịt <i>Spring Rolls stuffed with Shrimp and Pork</i>	
Đĩa lớn - 6 cuốn	63.000 vnd
Đĩa nhỏ - 4 cuốn	42.000 vnd
Gỏi cuốn (4 cuốn) <i>Salad Rolls stuffed with Shrimp and Pork</i>	
Đĩa	42.000 vnd
Bánh cuốn nhân thịt <i>Steamed Rice Wrapper Rolls stuffed with Pork and Mushrooms</i>	
Đĩa	42.000 vnd
Bún thịt nướng <i>Rice Noodles with Grilled Pork and Chili</i>	
Tô	53.000 vnd

Tô lớn	74.000 vnd
Tô nhỏ	58.000 vnd
Phở gà <i>Pho with Chicken Filler</i>	
Tô lớn	74.000 vnd
Tô nhỏ	63.000 vnd
Phở đuôi bò <i>Pho with Beef Tail</i>	
Tô lớn	79.000 vnd
Tô nhỏ	68.000 vnd
Hủ Tiếu Bò Kho <i>Beef stew with noodles</i>	

Příští číslo vychází 1. 9. 2016

v tento den

v roce

1868 byl slavnostně otevřen úsek Dráhy císaře Františka Josefa I.
Plzeň – České Budějovice

1916 se narodil Ken Aston, britský rozhodčí, který zavedl do fotbalu
červenou a žlutou kartu

1933 byla zavražděna Otýlie Vranská

1939 začátek 2. světové války

1941 zemřel básník Jiří Orten

1950 byly zřízeny Pomocné technické prapory

1962 se narodil historik Vít Vlnas

1969 v Libyi se ujímá moci Muammar Kaddáfí

1985 objevení vraku Titaniku

2008 zemřel podnikatel Tomáš Baťa ml.

svátek mají Linda a Samuel

a v církevním kalendáři sv. Jiljí

Na shledanou příště!
Ne za pomeňte!